T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Yedinci inikad

18 - XI - 1935 Pazartesi

Mündericat

	Sayıfa
1 — Sabık zabıt hulâsası	74
2 — Havale edilen evrak	74
3 — Riyaset divanının Heyeti umumiyeye maruzatı	74
1 — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesi hakkında Büyük Millet Meclisi Riyaseti tezkeresi	74 :76
2 — Fevzipaşa - Diyarbekir demiryolu hattının açılma töreninde bulunacak sayın üyelere dair Büyük Millet Meclisi Riyaseti tezkeresi	76
3 — Denizaltı mensublarına verilecek zamaim ve tazminat hakkındaki kanun lâyihasının geri verilmesine dair Başvekâlet tezkeresi	76
4 — Müzakere edilen maddeler	76
1 — 7. Top. A. 1. Tb. Komutanı Binbaşı Feyzinin takdirname ile taltifine dair Başvekâlet tezkeresi ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası (3/140)	76
2 — İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve iskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devrine ve ayrı bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair kanun lâyihası ve Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenlerinden mürekkeb Muhtelit encümen ve Bütçe encümeni mazbataları (1/318)	76 :84,84 :87

1 — SABIK ZABIT HULÂSASI

Sayın üyelerden bazılarının teşrii masuniyetleri hakkında altı tane mazbata kabul olunduktan sonra,

B. M. Meclisi 1935 yılı birinci teşrin ayı hesabı hakkındaki mazbata okundu.

Evkaf umum müdürlüğü 1932 yılı bütçe kanununun beşinci maddesinin iki fıkrasının değiştirilmesine,

Posta, telgraf ve telefon merkezlerinden bazılarında muvakkat ücretli memur çalıştırılmasına,

Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur ve müstahdemlerinin ücretlerine dair kanun lâyihaları kabul edilerek pazartesi günü toplanılmak üzere inikad bitirildi.

Başkan Vekili	Kâtib	Kâtib
Refet Canıtez	Tokad	Çoruh
	Süreyya Tevfik Genca	Ali Zırh

2 — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyihalar

1 — İstanbul Üniversitesi için 213 452 liralık istikraz yapılması veya hesabı cari açtırılması hakkında kanun lâyihası (1/325) (Bütçe encümenine).

Tezkereler

2 — Hazineden taksitle gayrimenkul mal satın almış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki kanuna göre tahakkuk ettirilmiş olan yüzde beş faizlerin 2222 sayılı kanun hükmüne nazaran aranılıb aranılmayacağının tefsirine dair Başvekâlet tezkeresi (3/168) (Maliye ve Bütçe encümenlerine).

Mazbatalar

3 — Denizaltı botlarında kullanılan gedikli ve mükellef küçük zabitlerle efrada seferde, manevra ve tatbikatlarda hazır gıda verilmesi hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/178) (Ruznameye).

4 — Deniz mensublarına mahsus yemek bedeli hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/208) (Ruznameye).

5 — İmalâtı harbiye fabrikalarındaki mütehassıs zabitlere verilecek yevmiye hakkındaki 1058 sayılı kanunun başlığı ile 2 nci maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/213) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

BAŞKAN — Refet Canitez

KÂTİBLER : Naşid Uluğ (Kütahya), Ali Zırh (Çoruh).

BAŞKAN — Celse açılmıştır.

3 — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MARUZATI

1 — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesi hakkında Büyük Millet Meclisi Riyaseti tezkeresi

Umumî Heyete

Aşağıda isimleri yazılı sayın üyelerin izinleri Başkanlık Kurulunca kararlaştırılmıştır. Umumî Heyetin onamasına sunulur.

B. M. M. Reisi
M. A. Renda

Afyon Karahisar İzzet Akosman, 1 ay. Hastalığına binaen,

Bolu Hasan Cemil Çambel, 2 ay. Hastalığına binaen,

Bolu İ. Hakkı Uzmay, 20 gün. Hastalığına binaen,

Çanakkale Dr. Mustafa Bengisu, 1 ay. Mazeretine binaen,

Çorum İsmet Eker, 25 gün. Mazeretine binaen,

Edirne Şeref Aykut, 15 gün. Hastalığına binaen,

Elâziz Fazıl Ahmed Aykaç, 2 ay. Mazeretine binaen,

İstanbul Hamdi Denizmen, 2 ay. Hastalığına binaen,

İstanbul Hamdi Gürsoy, 1,5 ay. Mazeretine binaen,

İstanbul Gl. Refet Bele, 2 ay. Hastalığına binaen,

Kars Fuad Köprülü, 1 ay. Hastalığına binaen,

Kastamonu Sıtkı Şerif Eken, 1 ay. Mazeretine binaen,

Kocaeli Kemâlettin Olpak, 2 ay. Hastalığma binaen,

Malatya Vasıf Çmay, 15 gün. Mazeretine binaen,

Manisa Kâni Akeken, 25 gün. Hastalığma binaen,

Manisa Sabri Toprak, 2 ay. Hastalığma binaen,

Muş Naki Yücekök, 1,5 ay. Hastalığma binaen,

Seyhan Ali Münif Yeğena, 20 gün. Mazeretine binaen,

Seyhan Ömer Biçer, 20 gün. Mazeretine binaen,

Sıvas İsmail Memed Uğur, 20 gün. Mazeretine binaen,

Tokad Hürrem Ergün, 1 ay. Hastalığma binaen,

Trabzon Daniş Eyuboğlu, 1 ay. Mazeretine binaen,

Urfa M. Emin Yurdakul, 2 ay. Hastalığma binaen,

Zonguldak R. Zühtü Soyak, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Şimdi Hepsi ayrı ayrı okunub reye arzedilecektir.

Afyon Karahisar İzzet Akosman, 1 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Bolu Hasan Cemil Çambel, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Bolu İ. Hakkı Uzmay, 20 gün. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Çanakkale Dr. Mustafa Bengisu, 1 ay. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Çorum İsmet Eker, 25 gün. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Edirne Şeref Aykut, 15 gün. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Elâziz Fazıl Ahmed Aykaç, 2 ay. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İstanbul Hamdi Denizmen, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İstanbul Hamdi Gürsoy, 1,5 ay. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

İstanbul Gl. Refet Bele, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kars Fuad Köprülü, 1 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kastamonu Sıtkı Şerif Eken, 1 ay. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Kocaeli Kemâlettin Olpak, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Malatya Vasıf Çmay, 15 gün. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Manisa Kâni Akeken, 25 gün. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Manisa Sabri Toprak, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Muş Naki Yücekök, 1,5 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Seyhan Ali Münif Yeğena, 20 gün. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Seyhan Ömer Biçer, 20 gün. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Sıvas İsmail Memed Uğur, 20 gün. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Tokad Hürrem Ergün, 1 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Trabzon Daniş Eyuboğlu, 1 ay. Mazeretine binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Urfa M. Emin Yurdakul, 2 ay. Hastalığma binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Zonguldak R. Zühtü Soyak, 2 ay. Hastalığına binaen,

BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

2 — Fevzipaşa - Diyarbekir demiryolu hattının açılma töreninde bulunacak sayın üyelere dair B. M. Meclisi Riyaseti tezkeresi.

Umumî Heyete

Fevzi Paşa - Diyarbekir demiryolu hattımın açılma töreni ikinci teşrin ayının 22 nci cuma günü Diyarbekirde yapılacağından on sekiz zatin hazır bulunması Nafıa vekâletinden rica edilmektedir.

Dahilî nizamnamenin 219 ncu maddesine tevfikan bu heyete reis vekilleri ile kâtiblerden ve idare âmirlerinden birer zatin dahil olması ve mütebaki 15 zatın da kura ile seçilmesi lâzımgelmektedir.

Arzı keyfiyet ederim.

B. M. M. Reisi
M. A. Renda

BAŞKAN — Fevzi Paşa - Diyarbekir demir yolu hattımın küşadı töreninde bulunmak üzere 18 zatın seçilmesi isteniliyor. Bunlardan üçünün Divanı riyasetçe seçilmesi Dahilî nizamname ile tayin edilmiştir. 15 kişi için kura çekeceğiz.

(İsparta) Kemâl Ünal, (İstanbul) Ziya Karamursal, (Konya) Dr. Osman Şevki Uludağ, (Afyon Karahisar) Ali Çetinkaya, (vekil sesleri) (Ordu) Ahmed İhsan Tokgöz, (Sıvas) Sabiha Görgey, (İzmir) Şükrü Saraç, (vekil sesleri) (Tekirdağ) Rahmi Apak, (Tokad) Resai Erişken, (Urfa) Fuad Gökbudak, (Urfa) General Ahmet Yazgan, (Van) Münib Boya, (Konya) Ressam Şevket Dağ, (İstanbul) Ali Rana Tarhan, (vekil sesleri), (Afyon Karahisar) Berç Türker. (Mezun, evvelce gitti sesleri), (Manisa) Kâzım Nami Duru, (Kocaeli) İ. Süreyya Yigit.

Bu suretle 15 zat tamam olmuştur. Bunlardan ikisi vekildir. Bay Rana; siz gidecekmisiniz?

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR VEKİLİ ALİ RANA TARHAN (İstanbul) — Ben zaten davetliyim. (Bay saracoğlu da öyle sesleri).

O halde bu iki zatın yerine yeniden iki kişi kura ile seçilecektir:

(İsparta) Hüsnü Özdamar, (Sıvas) Ziyaeddin Başara.

Bu suretle 15 zat tamam olmuş demektir.

3 — Denialtı mensublarına verilecek zamaim ve tazminat hakkındaki kanun lâyihasının geri verilmesine dair Başvekâlet tezkeresi.

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

19 - V - 935 tarih ve 6/1519 sayılı tezkereye ektir.

Denizaltı mensublarına verilecek zamaim ve tazminat hakkındaki kanun lâyihasının, görülen lüzuma binaen geri alınması; Millî Müdafaa vekilliğinin 11 - XI - 935 tarih ve 111/11785 sayılı tezkeresile istenilmiştir. Adı geçen kanun lâyihasının geri gönderilmesine yüksek müsaadelerini dilerim.

Başvekil
İ. İnönü

BAŞKTN — Alelusûl iade ediyoruz.

4 — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1 — 7 Top. A. 1 Tb. Komutanı binbaşı Feyzinin takdirname ile taltifine dair Başvekâlet tezkeresi ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası (3/140) [1]

MİLLÎ MÜDAFAA En. M. M. KÂZIM SEVÜKTEKİN (Diyarbekir) — Bu mazbatayı encümene istiyoruz.

BAŞKAN — Encümenin talebi üzerine mazbatayı iade ediyoruz.

2 — İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve iskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devrine ve ayrı bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair kanun lâyihası ve Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenlerinden mürekkeb Muhtelit encümen ve Bütçe encümeni mazbataları (1/318) [1]

BAŞKAN — Ruznamede iskân kanununun bazı maddelerinin tadiline dair kanun vardır ki bunu encümen ikiye ayırmıştır. Birisi asıl kanuna, birisi de teşkilâta aiddir.

SIHHAT VE İ. M. V. Dr. REFİK SAYDAM (İstanbul) — Riyasetin de arzettiği gibi bu kanun Hükûmetten bir tek lâyiha olarak gelmiştir. Burada teklif üzerine Dahiliye ve Sıhhiye encümenlerinden mürekkeb encümen toplanarak bu kanunu ikiye ayırmıştır. Birisi doğrudan doğruya umum müdürlük teşkilâtına aid ve lâzımgelen tahsisatın verilmesine dairdir. Diğeri de iskân kanununun bazı maddelerinin tadilâtına aiddir. Encümen her iki kanunu hazırlamıştır. Bendenizin istirhamım bunların müstacelen müzakeresidir.

BAŞKAN — Bu lâyihaların müstacelen müzakeresi teklif ediliyor.

Evvelâ birinci kanun lâyihasının müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi ikinci kanun lâyihasının müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

[1] *9 sayılı basmayazı zabtın sonundadır.*
[1] *10 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.*

Birinci lâyihanın heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı?

HÜSNÜ KİTABCI (Muğla) — Yüksek huzurunuza sizin de iştirak edeceğinize emin olduğum bir temennide bulunmak üzere çıkıyorum. Son günlerde İstanbul gazeteleri ana vatana gelmek üzere binlerce ırktaşımızın Köstenceye gelerek orada ya vapur bulunamamasından veyahud muamelelerinin ikmal edilememesinden dolayı günlerce ve hatta haftalarca orada beklediklerini yazmaktadır. Bizim nesil hicretin elem ve ıztırablarını yalnız baba ve dedelerinin acıklı sergüzeştlerini dinleyerek değil, bizzat görüb çektiği için muhacirliğin ne demek olduğunu çok iyi bilen bir nesildir. Bunun içindir ki Cümhuriyet Hükûmeti ile Kamutay elele vererek memleketimize gelecek ırkdaşlarımıza karsı her türlü kolaylık ve fedakârlığı göze almışlar ve bunun için 2510 numaralı kanunda sarih hükümler vazetmişlerdir. Bu böyle iken ve bu hicret diğer eski hicretlerle kabili kıyas olmayacak en müsaid şartlar altında cereyan etmekte iken nasıl olur da böyle aksaklıklar oluyor? Buna taaccüb etmemek elden gelmez.

Müsaid şartlar, diyoruz. Çünkü terkettikleri topraklar dost Romanya topraklarıdır. Sonra kendilerine ağuşunu açan millet ve Hükûmet, halkın kadrü kıymetini takdir etmiş ve bütün işlerin plân dairesinde ve intizamla yürütmeği, kendisine prensib ittihaz etmiş halkcı ve Cümhuriyetci Hükûmet ve millettir. Biz artık hicret babını kapamak istiyoruz. Cümhuriyet Hükûmeti kesin kararlarla bu tarihî ve ezelî hicrete ve derdlere artık son vermeğe azmetmiş olmasma nazarandır ki gönül aksaklıklara lâkayd kalamıyor. Onun için Hükûmetten dilediğimiz ana yurd ve Atatürk hasretlerile yanan ve yandıkları için ecdadından kalan yuvalarını terkederek memleketimize gelmek isteyen bu ırktaşlarımıza bu niyetlerini izhar ettikleri andan itibaren siyanetkâr elimizin uzanmasını ve bunların bütün hayatiyet ve enerjilerini muhafaza ederekten memleketimize getirilerek yerleştirilmesi için lâzımgelen tedbirlerin alınmasını Hükûmetten dilerim.

Vekili muhterem bu işi yeni tekabbül ettiği için kendilerinden bu hususta beyanatta bulunmasını istemek hakkını haiz değilim. Fakat mürüvvete endaze olmaz darbı meseline binaen lûtfederler de bizi tatmin edecek beyanatta bulunurlarsa kendilerine müteşekkir kalırız. Kanunun esası hakkında söylenecek bir şey yoktur. Ben esbabı mucibeyi kavrayamadım ve o kadar kuvvetli bulmadım. Yalnız mademki icra mevkiinde bulunan Hükûmet bunun bu şekilde daha iyi idare edileceğini ümid ediyor, biz de kendilerinden yalnız iyi icra edilmesi temennisile iktifa ediyoruz. Yalnız benim bir korkum var; bundan dolayı kırtasiyecilik daha ziyade uzamasın. Meselâ kanunun üçüncü maddesinde münferiden gelirlerse Sıhhiye vekâletinin mütaleası alındıktan sonra Dahiliye vekâletinin emrile, yok müctemian gelirlerse Dahiliye vekâletinin mütaleası alındıktan sonra, Sıhhiye vekâletinin emrile yapılacak. Bunlar uzun boylu işlerdir. Muhacirler mıntakaları bir program ile yani İcra Vekilleri Heyetinin kararı ile belli olacaktır. Münferiden mi, müctemian mı gelecekler ona göre merci ve makam değişecek, diğer vekâletin mütaleası alınacak, böyle uzun ve muavveç yollar işleri uzatmasın. Başka diyeceğim yoktur. Mütaleam bundan ibarettir.

NECİB ASIM YAZIKSIZ (Erzurum) — Bendeniz bu kanun münasebetile diğer bir meseleden bahsetmek istiyorum. Bendeniz Anadoluda çok gezmedim. Dairei intihabiyemden Ankaraya gelirken gördüm ki dağ başında bir ev var, bir derede de iki ev. Bunlar ne bir köy ne bir meskendir. Burada yaşayanlar hayvaniyete doğru gitmeğe mahkûm insanlardır. İskân işinde yerlileri de düşünerek köylerin muntazam bir hale konmasını rica ederim.

BAŞKAN — Heyeti umumiyesi hakkında başka söz isteyen var mı?

DAHİLİYE V. ŞÜKRÜ KAYA (Muğla) — Kanunun esbabı mucibesi muhacir işlerini ikiye ayırıb politika kısmı dahiliye de ve işin muaveneti içtimaiyeye taallûk eden kısmını da Sıhhiye vekâletine vermekten ibarettir. İskân işinin, nakil, iskân ve iaşe tarafların teknik itibarile doğrudan doğruya Sıhhat vekâletine taallûk ettiğinden o vekâlete devrederek teknik yollarından yürümeği daha muvafık bulduk.

Tek ve müçtemi muhacirler davası da yine politikaya taallûk ettiğinden dolayı muhacirler müçtemi bir halde geldikleri takdirde heyeti umumiyesi birden kabul edileceği için keyfiyetten tabiatile Dahiliye vekâleti haberdar olur ve nereye gideceğini bilir. Fakat tek başına gelecek bir mülteciyi, Dahiliye vekâleti; nereden gelmiş, ne maksatla gelmiş, nereye yerleştirilecek, bunu nereden bilsin? Bu, maksadı uzatmak için değil bilâkis tarafeyn biri birini haberdar etsin içindir. Muhacir işleri vakit vakit Meclisi âliyi ve bu kürsüyü çok işgal etti ve işgal edecek kadar da mühimdir.

Umumî nüfus siyasetimiz esaslarından biri dışardeki Türklerin buraya gelmeleridir. Mesele dışardaki Türklerin gelmesi yalnız nüfus işi ile alâkadar değildir. Bu bir his işi, merhamet, insaniyet, adalet işi olarak ta tecelli ediyor.

Türkiyenin bugünkü mazhar olduğu terakki refahı, gören hariçteki ırkdaşlarımız kendilerini bundan aşağı bir mevkide görmemek için gelmekte ve buradaki Türklerin hayat ve

hukukundan istifade etmek istemektedirler. Bunlara kapılarımızı arkasına kadar açmak bizim için borçtur. Bir memlekette hak, adalet olmazsa kimse oraya uğramaz. Az zamanda hepsi gelecek, şen yurdun şen havası içinde bizimle beraber yaşayacaklar ve elbette mesud olacaklardır.

Eski devre aid muhacir işlerini bir tarafa bırakıyorum. Cümhuriyet devrinde yani 923 ten bu güne kadar memlekete 660 000 muhacir gelmiş bulunuyor. Bunun 400 bini mübadele suretile gelmiştir. Diğer kısmı da kendi istek ve arzularile gelen ırkdaşlarımızdır. Muhacir işleri bidayeten Sıhhat ve içtimaî muavenet vekaleti tarafından görülürdü. 1923 te mübadele mukavelesinin tatbika girmesi üzerine bir iskân vekâleti ihdas edildi. Bir seneden biraz fazla devam eden bu İskân vekâleti mübadelenın arkası alınması üzerine ilga edilerek Muhacirin müdüriyeti umumiyesi yapıldı. Bu da 929 za kadar devam etti ve ilga edildi. Nüfus müdüriyeti umumiyesi teşekkül etti, 929 dan 934 de kadar muhacir işleri bu suretle görüldü. Devlet bütçesinin darlığı ve buhran bu işe daha fazla ehemmiyet vermemize mâni oldu. Bu hususta en büyük ehemmiyet 934 ün mayısında burada verdiğiniz bir tahsisatla başlar. Ondan itibaren Rumeliden gelen ırkdaşlarımız yine Rumeli ve Trakyaya yerleştirilmeğe başlanmıştır. Şimdiye kadar Trakyaya yerleştirilen nüfusun miktarı, Romanya, Bulgaristan, Yugoslavya ve Yunanistandan gelenler dahil olmak üzere 65 000 kişidir. Yekûnları birer birer arzedeceğim. Bunlar Trakyanın muhtelif yerlerine yerleştirilmiştir. Geçen sene ve bu sene verdiğiniz tahsisatın kısmı azamı Trakyaya hasredilmiştir. Bu gün Trakyada gelecekleri yerleştirecek ve yerleştirilmesine müsaid olacak kadar cam, çivi gibi inşaat malzemesi vardır. Bu sene en çok muhacir gelen yer Romanya olmuştur. Romanya Hükûmetile mukavele altında değilse bile şifahen anlaşılan bir takım ahkâm vardır. Bu ahkâmın esasları şunlardır : Türkler mallarını serbestce satacaklar, paralarını alacaklar ve orada kanunun müsaadesi nisbetinde mal alarak burada leva ile Türk parasının mübadele suretile maruz kalacağı düşüklüğe mâni olmak, bakaya vergileri affetmek, kendilerinin askerde olan çocuklarını askerden çıkaracak, memuriyette bulunub da tekaüd olanların maaşları verilecek. Şüphesiz ki dost Romanya Hükûmetinin gösterdiği bu kolaylık bizce şayanı şükrandır. Fakat henüz mukavele şekline girmediği için ne bizi, ne de onları kavid altına sokmuş olmak için söylemiyorum. Yalnız arada geçen bir müzakeredir.

Romanyada evini satarak ve işlerini tanzim ederek Köstencede vapura intizar eden 3 bin Türk vardır. Keza evlerini sattıkları halde şimdilik evlerinde hazır bulunan 5 bin kişi vardır. Bunların mecmuu 8 bin kişidir. Bunlar kış gelmeden evvel Trakyaya nakil ve kış dolayısile Trakyada yerleştirilmeleri kabil olmazsa İstanbul ve civarında yerleştirilmeleri Hükûmetce kararlaştırılmıştır.

Sonra bunların kış günü küçük vapurlarla yavaş yavaş nakli zor olacağı için bunların Devletin elinde bulunan büyük vapurlarla nakli ve toplu bir halde memlekete getirilmeleri düşünülmüştür. Bu hem kendileri için, hem de Hükûmet için daha iyi olacaktır.

Son verilen karar budur. Tabiî bundan sonra gerek kanun ve gerek muhacir hakkında ne yapılacağını arkadaşım icab ettikçe izah edecektir. Türk muhacereti tarihimizin çok hazin bir faslını teşkil eder. Şimdiye kadar olan muhaceretler cebridir. Türkün vasfı vardır. Sancağını ve hâkimiyetini kaybettiği yerde yaşayamıyor. Bu hususa dair geçen safhaları hepimiz biliyoruz, tekrar edecek değilim. Bay Kitabçının da işaret ettiği gibi bu defaki muhaceret böyle değildir. Bu defa Romanyadan gelen muhacirler mallarını satarak gelmektedirler. Bulgaristandan gelenler ayni şerait dahilinde gelmiyorlar. İki senede Bulgaristandan 35 binden fazla muhacir gelmiştir. Son aldığımız haberlere göre bin ailenin mallarını tasfiye etmiş olarak Bulgaristanda beklemektedirler. Hükûmetimiz bunlar hakkında icab eden tedbirleri derpiş etmiştir.

Muhaceret işlerinin dahile taallûk eden kısımları da olmuştur. Seylâb, heyelân ve saire dolayısile memleket dahilinde hareketler yapılmıştır. Şimdiye kadar şarka da muhacir gönderilmiştir ve gönderilmeğe devam olunacaktır. Kanunda zikredildiği gibi memleket mıntakalara ayrılmıştır. Trakya bu mıntakaların başlıcalarındandır. Biz, Trakyada muayyen bir zaman zarfında - İstanbul hariç - lâakal bir milyon nüfus görmek istiyoruz ve bunu az zamanda göreceğimize eminiz. (İnşaallah sesleri).

Trakyanın, şübhesiz, en büyük sermayesi kendi nüfusudur. Son sayım neticeleri de bize göstermiştir ki, memleketimiz dünyanın nüfusu en çok artan memleketleri arasındadır ki, bu nisbet bizde bin 23 tür. Bu gün Trakyaya yerleştirilen ve yerleştirilecek nüfus oraya en yakin olan yerlerden ve Trakyanın havasına, toprağına az zamanda alışabilecek olan yerler ahalisindendir. Trakyaya 500 000 nüfus yerleştireceğiz. Bu suretle Trakyada memleketimizin diğer yerlerinde olan refaha, servete, emniyete, en yüksek hadde erişmiş olacaktır (Bravo sesleri).

Dahilden bakıldığı vakit; muhacir işlerinde belki çok yakından alâkadar olduğumuz için ve bu ufacık bir noksan kalbimizi sızlattığı için teessürü mucib şeyler görürüz. Fakat heyeti

umumiyesi muhakeme edildiği vakit; Türkiyenin daha doğrusu Cümhuriyet Türkiyesinin mübadele, iskân işlerinde gösterdiği muvaffakiyeti hiç bir tarihte, hiç bir memleket göstermemişlerdir. Başka memleketlerdeki muhacir namı altındaki halkla yerli halk arasında daimî münaferetin devam ettiğini her günkü vekayi arasında görmekteyiz. Halbuki bizim memlekette muhacirlerle yerli halk hepsi el ele vermiş, memleketin saadeti için çalışmaktadır.

Geçen sene Romanyadan ve Bulgaryadan gelen muhacirler, gelir gelmez derhal müstahsil mevkiine geçmiş ve ellerinden geldiği kadar istihsalimize yardım etmiştir.

Bu gün açık ve aç tek bir adam yoktur (Bravo sesleri). Bu iş bütün senelere taksim edildiği vakit Devletin yaptığı masraf, nüfus başına 21 liradır. Bütün bu muvaffakiyetler bu memleketin ensali âtiyesi ve diğer memleketler için misal olarak gösterilecektir.

Hepimiz harekâtı askeriyede bulunduk. İçimizde büyük kumandanlarımız vardır. Bir taburun, bir fırkanın nakli ne demektir. Bu fırkanın, bu taburun 21 yaşındaki gençlerini başlarında zabitleri oldukları halde nakli, iskânı ne demektir İyi bilirler. Çocuklardan, ihtiyar kadınlardan mürekkeb böyle 60 bin kisilik azîm bir kafilenin bir senede yerleştirilmesi hakikaten bu ancak memleketin ve bu memleket halkının yapabileceği zorlu işlerden biridir. Trakya iskânında Trakyalıların gösterdiği fedakârlığı şükranla anmak borcumuzdur. Kanunu iki esasa ayırdık. Birinci kısmı, doğrudan doğruya politika ve kültür işidir. Buna aid işler Dahiliye vekâletine, diğer nakil, iskân ve iase işi de Sıhhiye vekâletine aittir. Tabiatile Dahiliye vekâleti ile Sıhhiye vekâleti memurları bu işte el birliği ile yürürlerse muvaffak olacaklardır ve şübhesiz beraber yürüyeceklerdir. Dahiliyedeki kültür işi ve nüfus muamelâtı için rica ettiğimiz bir kısım vardır. Bunun zarurî olduğu vaktile Nüfus müdüriyet umumiyesini birinci şube, evrak ve müracaat ve muavinlik kaldırılacak olursa, ondan daha az mühim olmayan nüfus işi memlekette arızaya uğrayabilir. Onun için rica ettiğimiz kısım sırf bu dosya ve müracaat memurluğunun Nüfus müdüriyeti umumiyesine bağlanmasıdır. Diğer kısmlar muamelâtma aid arkadaşlarım sual sorarlarsa cevaba hazırım. Sıhhiye vekâletine aid kısma da arkadaşım cevab verirler.

Dr. MAZHAR GERMEN (Aydın) — Kanunun esbabı mucibesinin iyiliği veya kötülüğü hakkında söz söylemek arzusunda değilim. Yerinde ve daha çok yerinde olacak olan iki vekâletin tamamen müşterek mesaisi halinde yapılan işler şübhesiz daha şümullü olacaktır. Bu Büyük Türk Devletinin isidir, Bay Şükrü Kayanın beyanatının bazı kısımlarından müteessir olarak bir kaç söz söylemek isterim. Birinci kısmı ifade etmeye mecburum ki hakikaten çok dostane cereyan etmiş olmasına rağmen Romanya işlerinin, bir sene evvel başlamış olan bu işlerin daha katî şekle girmemiş olmasını ve teşrinisani nihayetine gelmiş bulmamızı hakikaten az çok elem verici bir hâdise olarak görmek mümkündür. Fakat görülüyor ki son aldıkları tedbirle seri bir şekilde bunu hal edeceklerdir. Bu şayanı şükrandır. Bu meyanda Bulgaristandan da 10 bin küsüur göçmen geldiğini ve onların Romanyadan gelenler gibi gelmediğini burada salâhiyettar lisandan dinledik. Hakikaten gerek işitenler ve gerek Balkan harbine iştirak etmiş olanlar ve orada bulunmuş olanlar Bulgarların nasıl insanlar olduğunu ve ne yapar olduklarını ve o zaman ne yaptıklarını görmüş olanlar bunların acısını daha çok derin duyarlar. İnanırım ki gelenlerin naklettiklerinden veya resmî mahafilin edinmiş olduğu raporlardan, bilgilerden çok daha acı ve derin zulümlere ve muamelelere hedef olmuşlardır. Zaman zaman sıkıştığı vakit okşar gibi yapan ve fakat kendi eli veya yakası kurtulunca adeta honharca bir takım mahlûkların yaptığı muameleyi yapar gibi devam eden, öpmek isterken dudağını uzatacak yerde dişini gösterir gibi hareket eden bu Bulgaristana nihayet çok yakından alâkadar olduğumuz Balkan sulhunun temini için ve nihayet daha geniş mikyasta bütün dünya sulhunu da alâkadar edecek bir vaziyette olduğundan ve Türkiye Cümhuriyeti hükûmeti gerek memleketin içinde ve gerek bütün dünyada sulhu en büyük ideal edinmiş olduğundan bütün bu heyecansız söylenemez, ve dinlenemez hâdiselere sükûnetle mukabele ediyorsa da ben nihayet bu işlerin arasında ayrıca ne gibi müdahaleler, münasebetler, muameleler ve muhabereler cereyan etmiş olduğunu bilmediğim için Hükûmeti artık sulh periliğinin de fevkina çıkar olduğunu görür oluyorum, (Bravo sesleri).

Hiç şüphe yok ki bütün beşeriyeti ve bütün beşeriyetin saadetini severim. Fakat hiç bir zaman milletimin mevcudiyetini, vakarını, haysiyetini bütün bu şeylerin ayağına bezledecek kadar ileriye gitmem. Yaptığım kadarını isterim. Türkiye Cümhuriyetinin senelerdenberi takib ettiği haricî siyaseti gösterir ki ona başkasının zararına bir fikir ve hareket en ufak bir şey isnad edilemez. Her hangi bir memleket ve millette her hangi bir sulh idealine karşı hususî veya resmî Türkiyenin imzası ve hareketi görülemez.

Artık benim bu vadide söyleyişim ve bağırışım yalnız vicdanım ve insanî hislerin ve bir az da ırkdaşlığım sesidir. Bize ne ebedi ve ezelî bir husumet ve ne de bir milletin menfaatleri aleyhdarlığı isnad edilemez. Artık sabrım tükenirse vicdan ve insaniyet his-

simin karşısında bir ırkdaşlarım olduğu için bu hareket insafla karşılanmalıdır (Alkışlar).

Benim bu heyecanımı yerinde görürlerse cevab verirler ve beni teskin ederler. Daha doğrusu bizi teskin ederleer. Yoksa siyasî veya Devletin menafii umumiyesi neyi istilzam ediyorsa onu yaparlar (Bravo sesleri).

KEMAL KUSUN (Maraş) — Romanyadaki 800 kişi ne kadar müddet zarfında buraya getirilecektir? Kış geliyor. Gelir gelmez onlar için hazır yer var mıdır? Kereste ve cam var dediler. Bunlar tatmin etmez. Hazır bir yer var mı? Bunları soracağım.

DAHİLİYE VEKİLİ ŞÜKRÜ KAYA (Muğla) — Türkiye Cümhuriyetinin dahilî ve haricî işlerinde gizli hiç bir köşe yoktur. Memlekete ve millete aid bütün işler bu kürsüde olduğu gibi açık görüşülür ve görülür.

Dahilde olduğu gibi bıraktığımız yerlerde ve bizim harsımızla yaşayan ve dilimizle konuşan ırkdaşlarımızın ve kandaşlarımızın ictimaî, ferdî hayat ve hürriyetlerile her gün alâkadarız. Hariciyeniz her zaman bu alâkayı gösterdi ve göstermektedir. Oradaki ırkdaşlarımızın hiç bir tazyika uğramadıkları ve uğramayacakları hakkında teminat aldı. Bu itibarla resmî makamları ittiham edecek bir vaziyet kalmadı. Eğer muhitlerinde maddî veya manevî tazyik gördüklerine muttali olursak oradaki Türklerin insanca yaşamak hakkını temin ettirmeğe Hükûmetiniz mecburdur. Yapacağı teşebbüsler kâfi gelmezse müracaat edeceği daha yüksek heyetler vardır. Bir Türk kanı akıtıldığı, bir Türk haksızlığa ve tazyika uğradığı vakit Türk efkârı umumiyesinin gösterdiği hassasiyet Hükûmeti lâkayd bırakamaz.

Fakat hali hazırda gerek dahilde ve gerek haricte yaptığımız tahkikatta; göçmen hususunda haricî tazyikten ziyade dahilî tazyikın, vicdandan gelen, histen kopan bir tazyikın mevcudiyetini gösteriyor. Biliyorsunuz ki, Romanya Hükûmeti çok âdil bir Hükûmettir. Bilhassa Türk tebaası hakkında çok adilâne ve dostane muamele yapmaktadır.

Türkleri buraya kosturan şey, demin arzettiğim gibi, bu günkü Türkiyenin yüksek mevkiidir, Onun hariçteki akisleridir. Arkadaşım Kitapçının dediği gibi biranevvel yurda, ve biranevvel Atatürke ve Atatürk kanunlarma ve rejimine kavuşmak istedikleri içindir. Asıl esas budur. Bu pisikolojik ciheti hakikaten unutmamak lâzımdır.

Bu gün gelecek olan muhacir için Trakyada ve İstanbulda yerler hazırlanmıştır. Bunlar yersiz ve aç kalmayacaklardır. Bunların geleceği günü şimdiden tayin edemem. Maamafih, kara kıştan evvel gelib yerleşmeleri için çalışılacaktır.

BAŞKAN — Başka söz isteyen yoktur. Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Etmeyenler ... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

MADDE 1 — 2510 sayılı iskân kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiyede Türk kültürüne bağlılık dolayısile nüfus, oturuş ve yayılışının bu kanuna uygun olarak İcra Vekilleri Heyetince yapılacak bir programa göre düzeltilmesi Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerine verilmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerince müştereken yapılıb İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak haritaya göre Türkiye, iskân bakımından üç nevi mıntakaya ayrılır:

(1) numaralı mıntakalar : Türk kültür ve nüfusunun tekâsüfü istenilen yerlerdir.

(2) numaralı mıntakalar: Türk kültürüne temessülü istenilen nüfusun nakil ve iskânına ayrılan yerlerdir.

(3) numaralı mıntakalar: yer, sıhhat, iktısad, kültür, siyaset, askerlik ve inzibat sebeblerile boşaltılması istenilen ve iskân ve ikamet yasak edilen yerlerdir.

Yukarıda yazılan iskân mıntakalarının tasdikli haritasında; zamanla ortaya çıkacak ihtiyaca göre değişiklikler yapılması alâkadar vekâletlerce gösterilecek lüzum üzerine İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

BAŞKAN — Mütalea var mı? Maddeyi kabul buyuranlar ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiyede yerleşmek maksadile dışarıdan münferiden gelmek isteyen Türk soyundan meskûn veya göçebe ferdler Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Dahiliye vekilliğinin emrile ve müçtemian gelmek isteyen Türk soyundan meskûn veya göçebe ferdler ve aşiretler ve Türk kültürüne bağlı meskûn kimseler işbu kanunun hükümlerine göre Dahiliye vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin emirlerile kabul olunurlar. Bunlara muhacir denir.

Kimlerin ve hangi memleketler halkının Türk kültürüne bağlı sayılacağı İcra Vekilleri Heyeti kararile tesbit olunur.

Türkiyede yerleşmek maksadile olmayıb bir zaruret ilcasile muvakkat oturmak üzere sığınanlara mülteci denir. 4 ncü maddede yazılı sebebler bulunmayan mülteciler Türkiyede yer-

leşmek isteyenler ve bunu yazı ile bulundukları yerin en büyük idare âmirine bildirirlerse haklarında Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince muhacir muamelesi yapılır.

Obir mülteciler için Dahiliye vekilliğince haklarında vatandaşlık kanunu ahkâmı tatbik olunur.

Muhacirlerin alınma yolları Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince, mültecilerin ise Dahiliye vekilliğince yapılacak talimatnamelerle tesbit olunur.

DAHİLİYE E. M. M. ŞÜKRÜ YAŞIN (Çanakkale) — Üçüncü fıkrada (isteyenler) kelimesi vardır, (isterlerse) olacaktır.

BAŞKAN — Söz isteyen yok, maddeyi bu tashihle reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiye içinde toprağı dar veya azmaklık, bataklık, ormanlık, dağlık ve taşlık olan yerlerde bulunan ve geçim vasıtasından mahrum olan köyleri, gerek meskûn ve gerek göçebe bulunsun 3 numaralı mıntakalar halkını yaşayış ve sıhhat şartları elverişli olan yerlere nakletmeye, evleri dağınık köyleri daha uygun merkezlerde toplamağa, huğları, obaları ve komları köyler içine kaldırmağa ve yenilerinin yapılmasını yasak etmeye alâkadar vekilliklerin teklifi ve mütaleası üzerine Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği salâhiyetlidir.

BAŞKAN — Madde hakkında bir takrir vardır. Okuyacağız:

Yüksek Başkanlığa

4 ncü maddede (alâkadar vekâletlerin teklifi) cümlesinden sonra (ve Dahiliye vekâletinin) ibaresinin ilâvesini teklif eylerim.

Tokad
Galib Pekel

SIHHAT VE İÇTİMAÎ MUAVENET VEKİLİ Dr. REFİK SAYDAM (İstanbul) — Esaasen maddenin aslında - işbu kanun bu şekilde geldiği zaman - eski kanunun hiç bir prensibi değiştirilmemiştir. Yalnız dahiliyeye aid salâhiyetler, dahiliyeye verilmiş sıhhate aid salâhiyetler de ona verilmiştir. Burada arkadaşımız, kanuna yeni bir fıkra sokmak istiyorlar. Alâkadar vekâletlerin teklifi dendikten sonra tekrar Dahiliyeye gitmesine ve bunun için bir şey ilâvesine lüzum yoktur.

GALİB PEKEL (Tokad) — Eski kanunun sekizinci maddesini tadil eden bu madde aşağı yukarı Dahilive vekâletine aid bazı işleri saymaktadır. Öyle işler vardır ki, Dahiliye vekâletince malûm olmadıkça yapılması doğru olmaz. Maddeyi aynen okuyorum:

« Madde 8 — Türkiye içinde toprağı dar veya azmaklık, bataklık, ormanlık, dağlık ve taşlık olan yerlerde bulunan ve geçim vasıtalarından mahrum olan köyleri, gerek meskûn, gerek göçebe bulunsun 3 numaralı mıntakalar halkının yaşayış ve sıhhat şartlarına elverişli olan yerlere nakletmeğe; evleri, dağınık köyleri daha uygun merkezlerde toplamağa; huğları, obaları ve komları köyler içine kaldırmağa ve yenilerinin yapılmasını yasak etmeğe Dahiliye vekili salâhiyetlidir. »

Deniyor. Görülüyor ki, bu işler esas itibarile iç işlerdendir ve dahiliyeye aittir.

Şimdi burada yalnız nakil işlerini Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine veriyoruz. Fakat tadil maddesi de şu şekildedir. (..... Yenilerinin yapılmasını yasak etmeğe alâkadar vekilliklerin teklifi ve mütaleası üzerine Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği salâhiyetlidir...) Arzettiğim gibi bu işler esas itibarile iç işlerdir ve Dahiliye vekâletine aid işlerdendir. Burada Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinin salâhiyeti olsun. Fakat bir defa da bu işler için Dahiliye vekâletinin mütaleası alınsın, ondan sonra icra edilsin. Bunu teklif ediyorum. Eğer Dahiliye vekili bu salâhiyeti istemiyorsa o başka.

BAŞKAN — Teklifi reye arzetmek için bir defa daha okutuyorum:

(Tokad savlavı Galib Pekelin takriri tekrar okundu)

BAŞKAN — Takriri reye arzediyorum. Nazarı dikkate alanlar ... Almayanlar ...

GALİB PEKEL (Tokad) — « Dahiliye vekâletinin mütaleası ... » aşağıdadır, onun için takririme ilâve etmedim.

BAŞKAN — Takriri nazarı dikkate alanlar ... Almayanlar ... Takrir nazarı dikkate alınmamıştır.

Maddeyi reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Mezkûr kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiye tabiiyetinde bulunan gezginci Çingenelerin ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin toplu olmamak üzere kasabalara ve serpiştirme suretile Türk kültürlü köylere dağıtıp yerlestirilmeleri ve casuslukları sezilenlerin sınır boylarından uzaklaştırılmaları Dahiliye vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince yapılır. Ecnebi tebaası Çingenelerin ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin millî sınırlar dışına çıkarılmasına Dahiliye vekilliği salâhiyetlidir.

BAŞKAN — Reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Mezkûr kanunun 10 ncu maddesinin (C) ve (Ç) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

C - Bu kanunun neşrinden önce aşiretlere

reislik, beylik, ağalık, şeyhlik yapmış olanların veya yapmak isteyenlerin ve sınırlar boyunda oturmasında emniyet ve asayiş bakımından mahzur bulunanların, aileleri ile birlikte, münasib yerlere naklolunmaları Dahiliye vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince yapılır.

Ç - Türk tabiiyetli ve Türk kültürlü göçebe aşiretler ve ferdlerini sıhhat ve yaşama şartları elverişli yerlere nakledib yerleştirmeye Sıhhat ve ictimaî muavenet vekilliği; Türk tebaasından olub ta Türk kültürüne bağlı bulunmayan aşiretler ve ferdlerinin dağınık olarak 2 numaralı mıntakalara nakil ve yerleştirmeye Dahiliye vekilliğinin teklifi ile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği; Türk tebaası olmayan ve Türk kültürüne bağlı bulunmayan göçebe ve aşiretler ferdlerinin icaba göre Türkiye hududları dışarısına çıkarmağa Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine malûmat vermek şartile Dahiliye vekilliği salâhiyetlidir.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Mezkûr kanunun 11 nci maddesinin B fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

B - Türk kültürüne bağlı olmayanlar veya Türk kültürüne bağlı olubta Türkçeden başka dil konuşanlar hakkında harsî, askerî siyasî, içtimaî ve inzibatî sebeblerle İcra Vekilleri Heyeti kararile Dahiliye vekili lüzumlu görülen tedbirleri alır. Toptan olmamak şartile başka yerlere nakil ve vatandaşlıktan ıskat etmek te bu tedbirler içindedir.

Bunlardan başka yere naklolunması lâzımgelenleri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği nakil ve dağınık olarak münasib yerelere iskân eder.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Mezkûr kanunun 13 ncü maddesinin 1 ve 2 numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1 - Aşağıda yazılanlar Dahiliye vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin münasib göreceği yerlerde iskân edilirler :

A - Dışardan gelen muhacir ve mülteciler,

B - Bu mıntakadaki aşiretler,

C - 1 ve 3 numaralı mıntakalardan naklolunanlar,

Ç - 1 ve 3 numaralı mıntakalar halkından olub bu mıntakalarda askerliğini bitirmiş olanlardan evlenerek kalmak isteyenler,

D - 1 numaralı mıntakalarda Türk ırkından olmayanlardan bu mıntakaya gelib yerleşmek isteyenler.

2 - Aşağıda yazılanlar, alâkadar vekilliklerin teklifi ve Dahiliye vekilliğinin mütaleası üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile, Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince nakil ve iskân edilebilirler:

A - Topraksız veya az topraklı çiftçiler,

B - Heyelân ve seylâb ve âfete uğrayan kimseler,

C - Verimsiz veya azmaklık ve bataklık veya tehlikeli veya askerlikçe yasak topraklardaki insanlar,

Ç - Harsî, siyasî, idarî, içtimaî, iktısadî, askerî sebeblerle nakline lüzum görülenler.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 9 — 2510 sayılı kanunun 15 nci maddesinin 5 ve 6 ncı fıkralarında, 24 ncü maddenin son fıkrasında, 25 nci maddede, 29 ncu maddenin (A) fıkrasında, 39 ncu maddenin 2 numaralı bendinde, 41 nci maddede, 42 nci maddede, 43 ncü maddede ve 45 nci maddede yazılı « Dahiliye vekilliği » ve « Dahiliye vekili » sözleri « Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği » ve « Sıhhat ve içtimaî muavenet vekili » suretinde tadil edilmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Bu kanunun hükümleri neşri tarihinden muteberdir.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesini reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci lâyihanın müzakeresine geçiyoruz.

Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen var mı? Maddelere geçilmesini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

İskân işlerinin Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunmasına dair kanun

MADDE 1 — 2510 sayılı iskân; 2502 sayılı Kars vilâyeti ile Bayazıd, Erzurum ve Çoruh vilâyetlerinin bazı parçalarında muhacir ve sığmtıların yerleştirilmesi ve yerli çiftcilerin topraklandırılması; 1771 sayılı mübadele ve teffiz işlerinin katî tasfiyesi ve intacı; 1331 sayılı mübadil, gayrimübadil, muhacir ve saireye kanunlarına tevfikan teffiz veya adiyen tahsis olunan gayrimenkul emvalin tapuya raptı; 716 sayılı borçlanma ve 488 sayılı mübadeleye tâbi ahaliye verilecek emvali gayrimenkule hak-

kındaki kanunlar ve bu kanunların zeyil ve tadilleri ile Dahiliye vekilliğine verilmiş olan vazife ve salâhiyetler Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrolunmuştur.

BAŞKAN — Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Birinci madde ile Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devredilen vazifeleri görmek için vekâlete bağlı olmak ve umumî muvazene dahilinde ayrı bir bütçe ile idare olunmak üzere İskân umum müdürlüğü teşkil edilmiştir.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Muhacir ve mültecilere aid olub Dahiliye vekilliğinde bulunan umum muamele ve muhabere dosyaları bu kanunun meriyeti tarihinde olduğu gibi Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrolunur.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Muhacirlerin yerleştirme ve besleme ve tedavi işlerinde acele tedariki iktıza eden malzemenin satın alınmasında 2490 sayılı artırma ve eksiltme ve ihale kanunu hükümleri cari olmaz. Bu malzemenin nevileri ve ne yolda tedarik edileceği Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin tekiifi üzerine İcra Vekilleri Heveti kararile tayin ve tesbit olunur.

BAŞKAN — Maddeyi reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5 — İskân umum müdürlüğü memurları kadrosu bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

BÜTÇE E. Rs. V. MÜKERREM ÜNSAL (Isparta) — (A) cetvelinde ufak bir tabı hatası vardır. Riyasete tashih edilmiş şekli verilmiştir.

B : Dosya

Derece		Aded	Maaş
12	Dosya memuru	2	25
14	Dosya kâtibi	1	20
	Müstakil memurlar		
12	Müracaat memuru	1	25
13	Tasfiye heyeti kâtibi	1	22

BAŞKAN — Mütalea var mı? Maddeyi merbutu cetvelle reyinize arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerini değiştiren 2577 sayılı kanuna bağlı (1) ve (2) numaralı cetveller ile Trakya umumî müfettişliği teşkilâtı maaş, ücret ve masrafları hakkındaki 2393 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelden derece, aded ve maaşları bu kanuna bağlı (B) işaretli cetveldeki memuriyetler çıkarılarak beşinci maddede gösterilen umum müdürlük kadrosuna nakledilmekle beraber bunların sicil dosyaları da Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrolunur.

BAŞKAN — Mütalea var mı? Reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7 — 2577 sayılı kanunun ikinci maddesine bağlı cetvelde derece, aded ve maaşları bu kanuna bağlı (C) işaretli cetvelde yazılı memuriyetler ve Maliye vekâleti teşkilât kadrosuna da İskân umum müdürlüğünde istihdam edilmek üzere bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilen memuriyetler eklenmiştir.

BAŞKAN — Mütalea var mı? Maddeyi reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Mübadele, imar ve iskân vekâletinin lâğvi ile vezaifinin Dahiliye vekâletine devri hakkındaki 11 kânunuevvel 1340 tarih ve 529 sayılı kanun ile Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadiline aid olan 2577 sayılı kanunun bu kanun hükümlerine muhalif kısmları mülgadır.

BAŞKAN — Mütalea var mı? Reye arzediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmistir.

MUVAKKAT MADDE — 1935 malî yılı Dahiliye vekâleti bütçesinin 312 nci memurlar maaşı faslından 44 748 ve 316 ncı muvakkat tazminat faslından 2 082 lira ki, ceman 46 830 lira indirilerek buna 2466 ve 2643 numaralı kanunlar mucibince toplanacak paralardan 1 002 400 liranın ilâvesile hâsıl olan 1 049 230 lira karşılık tutularak tanzim edilen İskân umum müdürlüğü 1935 malî yılı bütçesi bu kanuna bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

1935 malî yılı umumî muvazene kanununun 17 ve 24 ncü maddeleri hükümlerine tevfikan muhacir iskânı işlerine ayrılabilib sarfedilemeyen paralar da Umum müdürlük bütçesinin 504 ncü faslına ayrıca ilâve edilerek sarfolunur.

Yukarıda yazılı 1 002 400 lira 1935 malî yılı varidat bütçesinde açılan fevkalâde varidat tertibine başkaca irad kaydolunur.

BAŞKAN — Reye koyuyorum.

BÜTÇE E. R. V. MÜKERREM ÜNSAL (İsparta) — Bu madde bütçe hükmünü ihtiva ediyor, muhtelif fasıllar vardır. Onları ayrı, ayrı reye koymak lâzımdır.

BAŞKAN — Evet.

İskân umum müdürlüğü 1935 malî yılı bütçesi

F.		Lira
502	Memurlar maaşı	47 148
	BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.	
503	Muvakkat tazminat	2 082
	BAŞKAN — Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.	
504	İskân masarifi umumiyesi (Umum müdürlük merkezinin idare masraflarile muhacirlerin sevk, ibate, iaşe, tenvir, teshin ve tedavi masrafları, hariçten getirileck muhacirlerin celb masrafları, arazi ve emlâk ve tohumluk ve alâtı ziraiye ve hayvanlarının mubayaa bedeli ve mevaddı iptidaiye ve nakdî sermaye ve muhacirler için yapılacak köy ve evlerin inşa ve tamir ve arazi bedeli ve alelûmum iskân işlerinde kullanılacak memurlarla daimî ve muvakkat olarak memleket dahil ve haricine gönderilecek memurların harcırahları, istihdamlarına lüzum görülüb kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bilûmum memur ve müstahdem ücretleri ve bilâhare iade edilmek üzere hususî hayır kurumları tarafından muhacirlere acele olarak yapılan ve yapılacak olan umum masraflarm geri verilmesi, diğer bilûmum masraflar).	1 000 000

BÜTÇE E. R. V. MÜKERREM ÜNSAL (Isparta) — Reis Bey, bu fasılda beşinci satırın ortasında « mubayaa bedeli » kelimesinden sonra «ve icabında beslenmesi» cümlesi ilâve edilecektir.

BAŞKAN — İlâve ile beraber bu faslı kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Şimdi maddeyi reye arzediyorum. Maddeyi kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihanm heyeti umumiyesini açık reye koyuyorum.

Rey vermiyen zevat var mı? Rey toplama muamelesi bitmiştir.

Reylerin neticesini arzediyorum:

İskân işlerinin Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunmasına dair olan kanuna (226) zat, kanunu kabul etmek suretile rey vermiş, binaenaleyh kanun (226) reyle kabul edilmiştir.

Müzakere edilecek başka madde yoktur. Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere celseye nihayet veriyorum.

Kapanma saati: 16,20

DÜZELTME

Altmcı inikad zaptının 58 nci sayfasının birinci sütununun alttan ikinci satırındaki 285 rakamı 258 olacaktır.

İskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunmasına dair kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir)

Aza adedi	:	399
Reye iştirak edenler	:	226
Kabul edenler	:	226
Reddedenler	:	0
Müstenkifler	:	0
Reye iştirak etmeyenler	:	167
Münhaller	:	6

[Kabul edenler]

Afyon Karahisar	Mebrure Gönenç	İsmail Hakkı Mumcu	Eşref Demirel
Cemal Akçın	*Amasya*	*Ankara*	Hatı Çırpan
İzzet Ulvi Aykurd	Esad Uras	Aka Gündüz	Mümtaz Ökmen

Müşfik Ayaşlı
Şakir Kınacı

Antalya

Celâl Mengilibörü
Dr. Cemal Tunca
Numan Aksoy
Tevfik Arıcan
Türkân Baştuğ

Aydın

Nuri Göktepe
Tahsin San

Balıkesir

Cemal Esener
Enver Adakan
Memed Demir
Osman Niyazi Burcu
Rahmi Selçuk
Sabiha Gökçül

Bayazıd

Halid Bayrak
İhsan Tav

Bilecik

Dr. Gl. Besim Ömer Akalın

Bolu

Dr. Emin Cemal Suda
Mitat Kuzay

Bursa

Atıf Akgüç
Dr. Galib Kahraman
Dr. Refik Güran
Esad Sağay
Fatin Güvendiren
Mustafa Fehmi Gerçeker
Refet Canıtez
Sadettin Ferid Talay
Şekibe İnsel

Çanakkale

Şükrü Yaşın

Çankırı

Mustafa Abdülhalik Renda
Mustafa Önsay
Rifat Ünür
Ziya Esen

Çoruh

Akif Akyüz
Ali Zırh
Atıf Tüzün
Fuad Bulca

Çorum

Dr. Mustafa Cantekin
İsmail Kemal Alpsar
Münir Çağıl
Nabi Rıza Yıldırım

Denizli

Dr. Kâzım Samanlı
Emin Aslan Tokad
General Şefik Türsan
Mazhar Müfid Kansu

Diyarbekir

Gl. Kâzım Sevüktekin
Huriye Öniz
Rüştü Bekit
Zeki Mesud Alsan
Zülfü Tigrel

Edirne

Dr. Fatma Memik
Faik Kaltakkıran
Meedi Boysan
Şeref Aykut

Elâziz

Ahmed Saffet Ohkay
Fazıl Ahmed Aykaç
Tahsin Berk

Erzincan

Abdülhak Fırat
Aziz Samih İlter
Hikmet Işık

Erzurum

Aziz Akyürek
Dr. Ahmed Fikri Tuzer
Fuad Sirmen
General Zeki Soydemir
Nafi Atuf Kansu
Nafiz Dumlu
Nakiye Elgün
Necib Asım Yazıksız
Şükrü Koçak

Eskişehir

Ahmed Özdemir
İstemat Özdamar

Gazi Anteb

Bekir Kaleli
Gl. Ali Hikmet Ayerdem
Memed Şahin
Remzi Güres

Giresun

General İhsan Sökmen
İsmail Sabuncu
Muzaffer Kılıç
Talât Onay

Gümüşane

Ali Şevket Öndersev
Durak Sakarya
Edib Servet Tör
Hasan Fehmi Ataç
Şevket Erdoğan

İçel

Hakkı Saydam
Hamdi Ongun

İstanbul

Ali Barlas
Ali Rana Tarhan
Dr. Neşet Ömer İrdelp
Dr. Refik Saydam
Fakihe Öymen
General Şükrü Gökberk
Sadettin Uraz
Tugamiral Hakkı Şinasi Erel
Yaşar Yazıcı
Ziya Karamursal

İzmir

General Kâzım İnanç
Hüsnü Çakır
Kâmil Dursun
Rahmi Köken

Isparta

Hüsnü Özdamar
İbrahim Demiralay
Mükerrem Ünsal

Kars

Baha Öngören
Fuad Köprülü
General Muhittin Akyüz
Memed Nazif Sirel
Ömer Küntay

Kastamonu

Dr. Şükrü Şenozan
Nuri Tamaç
Şerif İlden
Tahsin Coşkun
Veled İzbudak

Kayseri

Ahmed Hilmi Arga
Hasan Ferid Perker
Nahid Kerven
Reşid Özsoy
Salih Turgay
Süleyman Demirezen

Kırklareli

Dr. Fuad Umay
Şevket Ödül
Zühtü Akın

Kırşehir

Ali Rıza Esen

Kocaeli

Ali Dikmen
Dr. Ge. Ziya Nuri Birgi
Hasan Hayri Tan
Nedim Bozatık
Ragıb Akca

Konya

Ahmed Hamdi Dikmen
Bediz
Cemal Tekin
Kâzım Okay
Mustafa Halid Üner
Mustafa Eken
Mustafa Ulusan
Naim Hazim Onat
Ressam Şevket Dağ

Kütahya

Dr. Şakir Ahmed Ediz
Besim Atalay
İbrahim Dalkılıç
Memed Somer
Naşid Uluğ
Ömer Dinç

Malatya

Abdülmuttalib Öker
Dr. Hilmi Ortaç
Emrullah Barkan
Mahmud Nedim Zaber

Manisa

Dr. Saim Uzel
Kâzım Nami Duru
Turgud Türkoğlu
Yaşar Özey

Maraş

Memed Erten
Nuri Ural

Mardin

Abdürrezzak Şatana
Dr. Rıza Levent
Edib Ergin
Hilmi Çoruk
Osman Dinçer

Rıza Erten

Muğla

Hüsnü Kitabcı
Şükrü Kaya

Niğde

Ahmed Vefik Uluçay
Cavid Oral
Dr. Abravaya
Faik Soylu
Halid Mengi
Kâmil İrdelp

Ordu

Ahmed İhsan Tokgöz
Ali Canib Yöntem
İsmail Çamaş
Selim Sırrı Tarcan

Samsun

Ali Tunalı
Dr. Asım Sirel
Etem Tuncel
Meliha Ulaş
Memed Güneşdoğdu
Ruşeni Barkın
Zühtü Durukan

Seyhan

Damar Arıkoğlu
Esma Nayman
General Naci Eldeniz
İbrahim Mete
Tevfik Tarman

Sinob

Cevdet Kerim İncedayı
Dr. Galib Üstün
Hulûsi Orucoğlu
Hüsamettin Okan
Yusuf Kemal Tengirşenk

Sivas

Mitat Şükrü Bleda
Remzi Çiner
Sabiha Görkey
Şemsettin Günaltay
Ziya Başara

Tekirdağ

Rahmi Apak
Şakir Kesebir

Tokad

Galib Pekel
Hüsnü Konay
Nâzım Poroy
Resai Erişken

Trabzon

Halil Nihad Boztepe
Raif Karadeniz
Seniha Hızal

Urfa

Behcet Günay
General Ahmed Yazgan
Refet Ülgen

Van

Hakkı Ungan
İbrahim Arvas
Münib Boya

Yozgad

Emin Draman
Ömer Evci
Sırrı İçöz
Sungur

Zonguldak

Dr. Mitat Altıok
Hasan Karabacak
Ragıb Özdemiroğlu
Rifat Vardar

[Reye iştirak etmeyenler]

Afyon Karahisar

Ali Çetinkaya (Bakan)
Bere Türker
Haydar Çerçel
İzzet Akosman
(İzinli)

Amasya

Nafiz Aktın

Ankara

Ahmed Ulus
Dr. Taptas
Falih Rıfkı Atay
Kamâl Atatürk (R. C.)
Rasim Aktar
Rifat Araz
Yahya Galib Kargı

Antalya

Rasıh Kaplan
Tayfur Sökmen

Aydın

Adnan Ertekin
Dr. Mazhar Germen
Nazmi Topcoğlu

Balıkesir

Dr. Hasan Vasıf Somyürek
General Kâzım Özalp
(Bakan)
Hacim Kezer
Hayrettin Karan
İsmail Hakkı Uzunçarşılı
Örge Evren

Bayazıd

Übeydullah

Bilecik

İbrahim Çolak
Salih Bozok

Bolu

Cevad Abbas Gürer
Hasan Cemil Çambel
(İzinli)
İsmail Hakkı Uzmay
(İzinli)
Mitat Denli
Şükrü Gülez

Burdur

Halid Onaran
İbrahim Necmi Dilmen
Mustafa Şeref Özkan

Bursa

Asaf Doras
Dr. Sadi Konuk

Çanakkale

Ahmed Cevad Emre
Dr. Mustafa Bengisu
(İzinli)
Ziya Gevher Etili

Çoruh

Asım Us
Hasan Cavid

Çorum

Ali Rıza Özenç
Eyub Sabri Akgöl
İsmet Eker
(İzinli)

Denizli

Dr. Hamdi Berkman
Haydar Rüştü Öktem
Necib Ali Küçüka
Yusuf Başkaya

Diyarbekir

Tevfik Bilge
(İzinli)

Elâziz

Fazıl Ahmed Aykaç
(İzinli)
Fuad Ağralı
(Bakan)

Erzincan

Saffet Arikan
(Bakan)

Eskişehir

Emin Sazak
Osman Işin
Yusuf Ziya Özer

Gazi Anteb

Ali Kılıç
Nuri Conker (Oruntak)
Ömer Asım Aksoy

Giresun

Hakkı Tarık Us
Münir Akkaya
Sadri Maksudi Arsal

İçel

Emin İnankur
Ferid Celâl Güven
Fikri Mutlu

İstanbul

Abdülhak Hâmid
Ahmed Hamdi Denizmen
(İzinli)
General Refet Bele
(İzinli)
Halil Etem Eldem
Hamdi Gürsoy
(İzinli)
Hayrullah Ergin
Salâh Cimcoz

İzmir

Benal Arman
Celâl Bayar (Bakan)
Dr. Tevfik Rüştü Aras
(Bakan)
Halil Menteşe

Hamdi Aksoy
Hasan Âli Yücel
Mahmud Esad Bozkurd
Sadettin Epikmen
Şükrü Saracoğlu (Bakan)

Isparta

Kamâl Ünal

Kars

Esad Özoğuz
Hüsrev Kızıldoğan

Kastamonu

Dr. Tevfik Aslan
İbrahim Grantay
Sami Erkman
Sıtkı Şerif Eken
(İzinli)

Kayseri

Ferruh Güpgüp
Veli Yaşın

Kırşehir

Hâzım Börekçi
Lûtfi Müfid Özdeş
Memed Seyfeli

Kocaeli

İbrahim Süreyya Yiğit
Kemalettin Olpak
(İzinli)
Salâh Yargı

Konya

Ali Muzaffer Göker
Ali Rıza Türel
Dr. Osman Şevki Uludağ
General Ali Fuad Cebesoy
Kâzım Gürel
Tevfik Fikret Sılay
(Oruntak)

Kütahya

Dr. Lûtfi Kırdar
Muhlis Erkmen (Bakan)
Receb Peker

Malatya

General İsmet İnönü
(Başbakan)
General Osman Koptagel
Mihri Pektaş
Osman Taner
Vasıf Çınay
(İzinli)

Manisa

Hikmet Bayur
Kâni Akeken
(İzinli)
Kenan Orer
Osman Erçin
Refik İnce
Sabri Toprak
(İzinli)
Tahir Hitit

Maraş

Hasan Reşid Tankut
Kemal Kusun
Mitad Alam

Mardin

İrfan Ferid Alpaya
(İ. Â.)

Muğla

Dr. Hüseyin Avni Erean
Nuri Tuna
Yunus Nadi

Muş

Hakkı Kılıcoğlu
Naki Yücekök
(İzinli)
Şevki Çiloğlu
Şükrü Ataman

Niğde

Dr. Rasim Ferid Talay

Ordu

Dr. Ziya Naki Yaltırım
Hamdi Yalman
Muhittin Baha Pars

Samsun

Memed Ali Yürüker

Seyhan

Ali Münif Yegena
(İzinli)
Hilmi Uran
Ömer Biçer
(İzinli)

Siird

Hulki Aydın
İsmail Müştak Mayakon
Mahmud Soydan
Şevki Süsoy

Sivas

Hüsrev Gerede
İsmail Memed Uğur
(İzinli)
Necmettin Sadık
Rasim Başara
Vasfi Raşid Seviğ

Tekirdağ

Cemil Uybadın
Faik Öztrak
Yahya Kemal Beyatlı

Tokad

Gl. Sıtkı Üke
Hürrem Ergun
(İzinli)
Süreyya Tevfik Genca

Trabzon

Daniş Eyüboğlu
(İzinli)
Hamdi Ülkümen
Hasan Saka
Mitat Aydın
Sırrı Day
S. Sırrı Gedik

Urfa

Ali Saib Ursavaş
Fuad Gökbudak
Memed Emin Yurdakul
(İzinli)
Muhiddin Dinçsoy

Yozgad

Avni Doğan
Ekrem Pekel

Zonguldak

Celâl Sahir Erozan
Esad Çakmakkaya
Halil Türkmen
Receb Zühtü Soyak
(İzinli)

T. B. M. M. Matbaası

S. Sayısı : 9

7 Top. A. I Tb. komutanı binbaşı Feyzinin takdirname ile taltifine dair Başvekâlet tezkeresi ve Millî müdafaa encümeni mazbatası (3/140)

T. C.
Başvekâlet
Yazı işleri müdürlüğü
Sayı 6/2512

26-IX-1935

B. M. M. Yüksek Reisliğine

7 Top. A. 1 Tb. komutanı binbaşı Feyzinin 152 sayılı kanuna göre B. M. Meclisi takdirnamesile taltifi için Millî müdafaa vekilliğinden yazılan 24-IX-635 tarihli inha tezkeresinin sureti ile 3 parçadan ibaret ilişiği olan kâğıtlar bilece sunulmuştur. Gereğinin yapılmasına müsaade buyurulmasını dilerim.

Başvekil
İ. İnönü

Başvekâlet yüksek makamına

1 — 7. Top. A. I. Tb. K. Bnb. Feyziye (330 - B - 61) Teğmenlik nasbına göre 1 mart 1337 günlemecinde kıdemen terfi sırası gelmiş ve bu günlemeçte Yzb. terfii icra kılınmışsa da bu keyfiyet harb icabatı dolayısile kıtasına ve kendisine tebliğ edilemediği ve kayidlerin Kayseride bulunmasından dosyasında işaret olunamadığı yapılan araştırmadan anlaşılmıştır.

2 — Bundan sonra Sakarya meydan muharebesinde; Feyzinin yaptığı yüksek hizmetten dolayı emirlerinde bulunduğu komutanlarca 16 eylûl 1337 günlemeçli teklifte bu tarihte kendisinin henüz teğmen olduğu zannile bir derece terfii yazılmış olmasından vekâletçe de ikinci defa olarak Yzb. lığa terfi ettirilmiştir .

3 — Sonradan Kayseriden geri getirilen kayidlerin araştırılmasında Feyzinin iki defa yüzbaşılığa terfiinin yapıldığı anlaşılmış ve ilk terfiin günlemeci olan 1 mart 1337 tarihinin yüzbaşılık nasbı için esas olması kabul edilmiştir.

4 — Feyzi; Sakarya meydan muharebesinde yaptığı büyük çalışmalarından ötürü kolordularınca hakkında yapılan tekliften istifade edemediğinden bu vaziyetin tetkikile hakkının verilmesi için 2515 sayılı kanunla açılmış olan zat işlerinin son tetkikmercii encümenine baş vurmuş ve encümenden sureti bağlı kararı almıştır.

5 — Binbaşı Feyzinin; Sakarya meydan muharebesini müteakib kolordularınca hakkında tanzim edilen teklifin de bir örneği bağlıdır. Bu teklifte her ne kadar terfii inha edilmişse de kendisinin bir kaç ay evvel terfi etmiş bulunması hasebile askerî düsturun terfii rütbe nizamnamesine göre bir senede iki defa terfi caiz olamayacağından işbu teklifin bir takdirname ile ve o zamana aid olmak üzere verilmesi ve muharebedeki fedakârlığının mukabelesiz kalmaması ilişik encümen kararında izhar edilmiş olduğundan 152 sayılı kanunun 1 nci maddesine göre hakkında icab eden işin yapılması için keyfiyetin Kamutaya sunulmasına yüksek buyuruklarını dilerim.

M. M. V.
K. Özalp

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Karar No. 2
Esas No. 3/140

13 - XI - 1935

Yüksek Başkanlığa

7. Top. A. 1. Tb. komutanı binbaşı Feyzinin 152 sayılı kanuna göre B. M. Meclisince takdirname ile taltifi için M. M. Vekilliğinden yazılan inha tezkeresi suretile üç parça kâğıdın gönderildiğine ve gereğinin yapılmasına dair olub encümenimize verilen Başvekâletin 6/1512 sayılı ve 26 - IX - 1935 tarihli tezkeresi M. M. Vekâletinden gönderilen memuru ile encümenimizde okundu ve incelendi:

Gereği düşünüldükte : Şimdi binbaşı olan Feyzi, Sakarya muharebesinden evvel teğmen iken 1 - III -- 1337 tarihinde terfi edib yüzbaşı olduğu halde bu terfi emri kendisine ve âmirlerine ulaşmamış olduğundan Sakarya muharebesinde hizmet ve yararlığı görülerek 1337 senesinin eylûlünde tekrar yüzbaşılığa terfi ettirilmiş olduğu sonradan getirilen evrakın tetkikından anlaşılmış ve bir rütbe için iki defa terfi ettirilen mumaileyhe takdirname verilmesine encümenimizce karar verilmiştir.

Yüksek heyetin tasvib nazarına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. E. Rs.	M. M.	Kâtib
İstanbul	Diyarbekir	Erzurum
Ş. Gökberk	*K. Sevüktekin*	*Ş. Koçak*
Balıkesir	Balıkesir	Çoruh
Hacim Kezer	*C. Esener*	*M. Asım Us*
Gazi Anteb	İstanbul	Kocaeli
B. Kaleli	*Dr. H. Ş. Erel*	*N. Bozatık*
Manisa	Muğla	Samsun
K. N. Duru	*N. Tuna*	*R. Barkın*

S. Sayısı : 10

İskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve iskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devrine ve ayrı bütçe ile idare olunan bir Iskân umum müdürlüğü teşkiline dair kanun lâyihası va Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenlerinden mürekkeb muhtelit encümenle Bütçe encümeni mazbatalar (1318)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı 6/3305

7-XI-1935

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin tadiline ve iskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair Dahiliye, Sıhhat ve ıçtimaî muavenet ve Maliye vekilliklerince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 6 - I - 1935 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
İ. İnönü

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin tadiline ve iskân işlerini Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devrine ve ayrı bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair kanunun mucib sebebleri

Yer değiştiren göçmenlerin gerek yolculukları ve gerekse yerleştirilmeleri esnasında topluluk halinde bulunmaları dolayısile normal şartlar içinde bulunan bu topluluğun kendisini teşkil eden göçmenlerin sağlığı için olduğu kadar genel sağlık için de ehemmiyetli ve muzur bir âmil olacağı şübhesizdir. Normal şartlar içinde olsa dahi topluluklar, bulaşıcı hastalıklar, salgınlarının belli başlı sebebleridir. Bunun için evvelâ sağlık ve sonra sosyal yardım işi telâkki edilmek lâzımgelen iskân ve göçmen işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devri dolayısile 2510 sayılı kanunun ve buna aid diğer kanunların bu görüşe göre tadili zarurî bulunmuş ve bağlı kanun lâyihası tanzim edilmiştir. İskân ve göçmen işlerinde asıl olan sağlık ve sosyal yardım işleri olmakla beraber tâli diğer hususların bunlardan kısmen ayrılması umumî idarenin intizamını bozacağı cihetle kanunun 1 nci maddesi ile iskân ve göçmenlere aid bütün işlerin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devri kaydedilmiş ve 2 nci madde ile teşkilâtın esası kurulmuştur. Nüfus oturuş ve yayılışın düzeltilmesine taallûk eden işlerle mıntakaların tahdidine esas olarak haritanın tanzimi Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti ile Dahiliye vekâletini alâkadar eden mevzulara temas ettiğinden lâyihanın 3 ncü ve 4 ncü maddelerile Sıhhat ve içtimaî muavenet ve Dahiliye vekâletleri bu işlerle müşterek olarak alâkalandırılmış ve 2510 numaralı kanunun 1 nci ve 2 nci maddeleri bu suretle tadil edilmiştir.

Yukarıda söylendiği gibi göçmen işlerinde Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletini ilgilendiren sebeblerden başlıcası topluluk hali olduğundan - lâyihanın 5 nci maddesinde münferiden gelecek ferdler doğrudan doğruya Dahiliye vekâletinin emrine talik edilmiş ve toplu gelecekler

Dahiliye vekâletinin mütaleası alınmak kaydile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinin emrile kabul edileceği tasrih edilmiştir. Mülteciler hakkında da sarih kayidler konularak 2510 numaralı kanunun 3 ncü maddesi tadil edilmiştir. Arazisinin tabiati halkının sıhhatini bozan ve ıslahına imkân bulunmayan köyler halkının müsaid ve sıhhî şartlara uygun başka yerlere nakli obalar, komlar ve hüllerin köylere yerleştirilmesi mahiyet ve şekil itibarile bir göçmen işi olduğundan bu husus için de kanunun 6 ncı maddesi ile alâkadar vekâletlerin teklif ve mütaleası alınmak kaydile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine salâhiyet verilmiş ve 2510 numaralı kanunun 8 nci maddesi böylece tadil olunmuştur.2510 numaralı kanunun 9 ncu maddesi ile 10 ncu maddesinin C ve Ç fıkraları, 11 nci maddesinin B fıkrası Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti ile Dahiliye vekâletinin ve alâkadar diğer vekâletlerin salâhiyetleri tesbit edilmek suretile lâyihanın 7, 8, 9 ve 10 ncu maddeleri ile tadil edilmiştir. İskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devri üzerine 2510 numaralı kanunun 13 ncü maddesinde yazılı olan direktiflerin bu vekâletin görüşüne göre tadili zarurî olduğundan bu maddenin 1 ve 2 numaralı fıkraları da lâyihanın 10 ncu maddesinde yazılı olduğu gibi tadil edilmiştir. Ayni sebebden dolayı 2510 numaralı kanunun muhtelif madde ve fıkralarındaki kayidler de lâyihanın 11 nci maddesi ile tadil edilmiştir. Dahiliye vekâletine bağlı olan iskân teşkilâtı muaddel lâyihanın meriyetinden sonra vekâletinize bağlı olacağından bu husus lâyihanın 12 ve 13 ncü maddelerinde tasrih edilmiştir. Göçmenlerin yerleştirme, besleme ve tedavi malzemesinin tedarikinde mevzu kanunlara göre muamele yapılması müstacelıyetle ifası lâzımgelen ve gecikmesi sonradan telâfi edilemeyecek mahzurlar tevlid edebilecek olan bu işlerin zamanında yapılmasına esaslı bir mani teşkil eylemesi tabiî bulunduğundan göçmenlerin sağlığı kadar genel sağlığı da çok yakından ilgilendiren bu işlerin başarılmasını mümkün kılmak üzere lâyihanın 14 ncü maddesi ile bazı istisnalar konulması zarurî görülmüştür.

Yabancı tebaa hakkında yapılacak muamele kanun ve kanunda mündemiç salâhiyetler bakidir.

HÜKÛMETİN TEKLİFİ

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin tadiline ve iskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine devrine ve ayrı bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 2510 sayılı iskân kanununun bu kanunla tadil edilen şekli ile ve 1771 sayılı tasfiye kanunları ve hükümleri cari diğer iskân kanunlarile Dahiliye vekâletine verilmiş olan vazife ve salâhiyetler bu kanunla Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrolunmuştur.

MADDE 2 — Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devredilen bu vazife ve salâhiyetleri görmek için vekâlete bağlı olmak ve muvazenei umumiye dahilinde ayrı bir bütçe ile idare olunmak üzere İskân umum müdürlüğü teşkil edilmiştir. Bağlı (1) numaralı cetvelde gösterildiği veçhile Nüfus umum müdürlüğünün birinci iskân şubesi ile vilâyetlerdeki iskân kadroları bu umum müdürlüğe bağlanmış ve bağlı (2) numaralı cetvelde gösterilen memuriyetler umum müdürlük merkez teşkilâtına ilâve edilmiştir.

MADDE 3 — 2510 sayılı kanunun 1 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil olunmuştur:

Türkiyede Türk kültürüne bağlılık dolayısile nüfus, oturuş ve yayılışının bu kanuna uygun olarak İcra Vekilleri Heyetince yapılacak bir programa göre düzeltilmesi Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerine verilmiştir.

MADDE 4 — 2510 sayılı kanunun ikinci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil olunmuştur:

Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerince müştereken yapılıb İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak haritaya göre Türkiye, iskân bakımından üç nevi mıntakaya ayrılır:

1 numaralı mıntakalar: Türk kültür ve nüfusunun tekâsüfü istenilen yerlerdir,

2 numaralı mıntakalar: Türk kültürüne temessülü istenilen nüfusun nakil ve iskânına ayrılan yerlerdir.

3 numaralı mıntakalar: Yer, sıhhat, iktısad, kültür, siyaset, askerlik ve inzibat sebeblerile boşaltılması istenilen ve iskân ve ikamet yasak edilen yerlerdir.

(Yukarıda yazılan iskân mıntakalarının tasdikli haritasında; zamanla ortaya çıkacak ihtiyaca göre değişiklikler yapılması alâkadar vekâletlerce gösterilecek lüzum üzerine İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır).

MADDE 5 — 2510 sayılı kanunun 3 ncü maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil olunmuştur:

Türkiyede yerleşmek maksadile dışardan münferiden gelmek isteyen Türk soyundan meskûn veya göçebe ferdler Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekâletinin mutaleası alınmak şartile Dahiliye vekâletinin emrile ve müctemian gelmek isteyen Türk soyundan meskûn veya göçebe ferdler ve aşiretler işbu kanun hükümlerine bağlı meskûn kimseler işbu kanun hükümlerine göre Dahiliye vekâletinin mutaleası alınmak şartile Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekâletinin emirlerile kabul olunurlar. Bunlara muhacir denir. Kimselerin ve hangi memleketler halkının Türk kültürüne bağlı sayılacağı İcra Vekilleri Heyeti kararile tesbit olunur.

Türkiyede yerleşmek maksadile olmayıp bir zaruret ilcasile muvakkat oturmak üzere sığınanlara mülteci denir. 4 ncü maddede yazılı sebebler bulunmayan mülteciler Türkiyede yerleşmek isterlerse ve bunu yazı ile bulundukları yerin Hükûmetine bildirirlerse haklarında Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekâletince muhacir muamelesi yapılır. Öbür mülteciler için Dahiliye vekâletince haklarında vatandaşlık kanunu ahkâmı tatbik olunur. Muhacirlerin alınma yolları Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğince, mültecilerin ise Dahiliye vekâletince yapılacak talimatnamelerle tesbit olunur).

MADDE 6 — 2510 sayılı kanunun 8 nci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil olunmuştur:

Türkiye içinde toprağı dar veya azmaklık, bataklık, ormanlık, dağlık ve taşlık olan yerlerde bulunan ve geçim vasıtasından mahrum olan köyleri, gerek meskûn ve gerek göçebe bulunsun 3 numaralı mıntakalar halkını yaşayış ve

sıhhat şartları elverişli olan yerlere nakletmeğe, evleri dağınık köyleri daha uygun merkezlerde toplamağa, hülleri, obaları ve komları köyler içine kaldırmağa ve yenilerinin yapılmasını yasak etmeğe alâkadar vekâletlerin teklif ve mütaleası üzerine Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâleti salâhiyetlidir.

MADDE 7 — 2510 sayılı kanunun 9 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil olunmuştur:

Türkiye tabiiyetinde bulunan gezginci çingenelerin ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin toplu olmamak üzere kasabalara ve serpiştirme suretile Türk kültürü köylere dağıtıb yerleştirilmeleri ve casuslukları sezilenlerin sınır boylarından uzaklaştırılmaları Dahiliye vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince yapılır. Ecnebi tebaası çingeneleri ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin millî sınırlar dışına çıkarılmasına Dahiliye vekâleti salâhiyettardır.

MADDE 8 — 2510 sayılı kanunun 10 ncu maddesinin (C) ve (Ç) fıkraları aşağıdaki şekilde tadil olunmuşlardır:

C - Bu kanunun neşrinden önce aşiretlere reislik, beylik, ağalık, şeyhlik yapmış olanları veya yapmak isteyenleri ve sınırlar boyunda oturmasında emniyet ve asayiş bakımından mahzur bulunanları, aileleri ile birlikte, münasib yerlere naklolunmaları Dahiliye vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince yapılır.

Ç - (Türk tabiiyetli ve Türk kültürlü göçebe aşiretler ve ferdlerini sıhhat ve yaşama şartları elverişli yerlere nakledib yerleştirmeğe Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği; Türk tebaasından olub da Türk kültürüne bağlı bulunmayan aşiretler ve ferdlerinin dağınık olarak 2 numaralı mıntakalara nakil ve yerleştirmeğe Dahiliye vekilliğinin teklifi ile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği; Türk tebaası olmayan ve Türk kültürüne bağlı bulunmayan, göçebe ve aşiretler ferdlerinin icabına göre Türkiye hududları dışarısına çıkarmağa Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine malûmat vermek şartile Dahiliye vekilliği salâhiyettardır).

MADDE 9 — 2510 sayılı kanunun 11 nci maddesinin (B) fıkrası aşağıda yazılı şekillde tadil edilmiştir:

(Türk kültürüne bağlı olmayanlar veya Türk kültürüne bağlı olub da türk dilinden başka dil konuşanlar hakkında harsî, askerî, siyasî, içtimaî ve inzibatî sebeblerle İcra Vekilleri Heyeti kararile Dahiliye vekili lüzumlu görülen tedbirleri almaya mecburdur. Bunlardan toptan olmamak şartile başka yerlere naklolunacakların nakli Sıhhat ve içtima muavenet vekilliğince ve vatandaşlıktan çıkarılacaklar hakkındaki muameleler Dahiliye vekilliğince yapılır).

MADDE 10 — 13 ncü maddenin (1 numaralı ve 2 numaralı) fıkraları aşağıda gösterilen şekilde tadil edilmişlerdir:

İki numaralı mıntakada:

Fıkra : 1 - Aşağıda yazılanlar Dahiliye vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin münasib göreceği yerlerde iskân edilerler,

A - Dışarıdan gelen muhacirler ve mülteciler,

B - Bu mıntakadaki aşiretler,

C - 1 ve 3 numaralı mıntakalardan naklolunanlar,

Ç - 1 ve 3 numaralı mıntakalar halkından olub bu mıntakalarda askerliğini bitirmiş olanlardan evlenerek kalmak isteyenler,

D - 1 numaralı mıntakalarda Türk ırkından olmayanlardan bu mıntakaya gelib yerleşmek isteyenler.

Fıkra : 2 - Aşağıda yazılanlar, alâkadar vekâletlerin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile, Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince nakil ve iskân edilebilirler:

A - Topraksız veya az topraklı çiftçiler,

B - Heyelân ve seylâb gibi âfete uğrayan kimseler,

C - Verimsiz veya azmaklık ve bataklık veya tehlikeli veya askerlikçe yasak topraklardaki insanlar,

Ç - Harsî, siyasî, idarî, içtimaî, iktısadî, askerî sebeblerle nakline lüzum görülenler.

MADDE 11 — 2510 sayılı kanunun 15 nci maddesinin 5 ve 6 ncı fıkralarında, 24 ncü maddenin son fıkrasında, 25 nci maddede, 29 ncu maddenin (A) fıkrasında, 39 ncu maddenin 2 numaralı bendinde, 41 nci maddede, 42 nci maddede, 43 ncü maddede ve 45 nci maddede yazılı Dahiliye vekilliği ve Dahiliye vekili sözleri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekili suretinde tadil edilmiştir.

MADDE 12 — Dahiliye vekâleti merkez teşkilâtı ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadiline dair olan 2577 sayılı kanuna bağlı Nüfus umum müdürlüğü kadrosuna dahil ve suretleri bağlı 1 ve 2 numaralı cetvellerde gösterilen ve iskân işlerile alâkadar olan merkez ve vilâyet memurlarına aid kadro memurları kültür bürosu tahsisatile birlikte Dahiliyede kalmak suretile bu kanunun meriyeti tarihinden itibaren maaş tahsisatlarile birlikte yeni teşkil edilen İskân umum müdürlüğü kadrosuna nakledilmişlerdir.

MADDE 13 — İskân umum müdürlüğüne naklolunan ve bu güne kadar iskân işlerinde kullanılan umum memur ve müstahdemlerin dosyalarile muhacir ve mültecilere aid umum muamele ve muhabere dosyaları bu kanunun meriyetinde Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletine olduğu gibi aynen devrolunur.

MADDE 14 — Göçmenlerin yerleştirme ve besleme ve tedavi işlerinde acele tedariki iktiza eden malzemenin satın alınmasında artırma, eksiltme ve ihale kanunu hükümleri cari olmaz. Bu malzemenin envaı ve ne yolda tedarik edileceği Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile tayin olunur.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — 1935 malî yılı Dahiliye vekâleti bütçesinin 312 nci memurlar maaşı faslından 42 498 ve 316 ncı muvakkat tazminat faslından 2 082 lira tenzil olunarak 42 498 lirası İskân umum müdürlüğü bütçesinin 502 nci maaş ve 2 082 lirası 503 ncü muvakkat tazminat faslına nakledilmiştir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Karşılığı 2466 ve 2643 numaralı kanunlara tevfikan elde edilen paralarla temin olunmak üzere İskân umum müdürlüğü 1935 malî yılı bütçesinin 502 nci maaş faslına 7 119 lira, 503 ncü muvakkat tazminat faslına 889 lira ve 504 ncü masraf faslına 1 500 000 lira yeniden tahsisat konulmuştur.

MADDE 15 — Bu kanun hükümleri yayılması tarihinden muteberdir.

MADDE 16 — Bu kanun hükümlerinin yayılmasına Maliye, Dahiliye, Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilleri memurdur.

7 - XI - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	*Ş. Saracoğlu*	*K. Özalp*
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	*Dr. T. R. Aras*	*F. Ağralı*
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	*A. Çetinkaya*	*C. Bayar*
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	*Rana Tarhan*	*Muhlis Erkmen*

Hükûmetin teklifine bağlı 1 numaralı cetvel

Aded	Memuriyetin nevi	Derecesi	Maaşı
	Birinci şube : İskân		
1	Muavin ve birinci şube müdürü	6	70
1	Şef	10	35
1	Memur	11	30
2	»	12	25
1	»	14	20
1	Daktilo	12	25
	İkinci büro : Eski işler		
1	Şef	10	35
1	Memur	12	25
2	»	14	20
1	Daktilo	14	20
	Üçüncü büro : Muamelât		
1	Şef	10	35
	A - Evrak		
2	Memur	12	25
1	»	14	20
1	Daktilo	14	20
1	Tevzi memuru	17	14
	B - Dosya		
2	Dosya memuru	12	25
1	Dosya kâtibi	14	20
	Müstakil memurlar		
1	Müracaat memuru	12	25
1	Tasfiye heyeti kâtibi	13	22

Vilâyetler iskân teşkilâtı kadrosu

Aded	Memuriyetin nevi	Derece	Aslî maaş
2	Birinci sınıf iskân müdürü	7	55
3	İkinci sınıf iskân müdürü	8	45
5	Üçüncü sınıf iskân müdürü	9	40
4	Birinci sınıf iskân memuru	10	35
7	İkinci sınıf iskân memuru	11	30
9	Üçüncü sınıf iskân memuru	12	25
2	Birinci sınıf iskân fen memuru	10	35
3	İkinci sınıf iskân fen memuru	11	30
5	Üçüncü sınıf iskân fen memuru	12	25
4	Birinci sınıf iskân kâtibi	13	22
6	İkinci sınıf iskân kâtibi	14	20
10	Üçüncü sınıf iskân kâtibi	15	17,5
1	Birinci umumî müfettişlik iskân müşaviri	6	70
1	Birinci umumî müfettişlik iskân müşavir muavini	7	55

Hükûmetin teklifine bağlı [2] *numaralı cetvel*

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Lira
3	İskân umum müdürü	1	100
7	Muhasebe müdürü	1	55
10	Muhasebe mümeyyizi	1	35
11	Muhasebe mümeyyizi	1	30
12	Tetkik memuru	2	25
14	Kâtib	3	20

Dahiliye ve Sıhhat ve İçtimaî muavenet encümenlerinden mürekkeb muhtelit encümen mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye ve Sıhhat ve İç. M. encümenlerinden mürekkeb Muhtelit encümen
Karar No. 1
Esas No. 1/318

12 - XI - 1935

Yüksek Başkanlığa

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin tadiline ve iskân işlerinin Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair Dahiliye, Sıhhat ve İçtimaî muavenet ve Maliye vekilliklerince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 6 - XI - 1935 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasını esbabı mucibesile birlikte sunulduğunu bildiren Başvekâletin 7 - XI - 1935 tarih ve 6/3305, 7/13 sayılı tezkeresi encümenimize verilmiş olmakla Dahiliye, Sıhhat ve İçtimaî muavenet ve Maliye vekillerinin de bulunduğu 9 - XI - 1935 tarihindeki toplantımızda okundu ve iş görüşüldü:

Lâyiha hakkında Hükûmetin ileri sürdüğü sebebleri yerinde bulan encümenimiz bunu esas itibarile kabule değer görmüştür .

Ancak biri teşkilâta ve diğeri 2510 sayılı kanunun bazı maddelerinde yapılan tadilâta aid olmak üzere ayrı ayrı iki mevzuun bir kanunda birleştirilmesi muvafık görülmediğinden işbu iki mevzua aid hükümler ayrılarak iki lâyiha vücude getirilmesi münasib görülmüştür.

İskân işlerinin Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrine ve İskân umum müdürlüğü teşkiline dair tanzim kılman lâyihanın birinci maddesi mucibince Sıhhat ve İçtimaî muavent vekilliğine devrolunan salâhiyetlerin hangi kanunlarda bulunanlar olduğunun tasrihi faydalı sayılmıştır.

Lâyihanın üçüncü maddesine göre Nüfus umum müdürlüğü kadrosundan İskân umum müdürlüğü kadrosuna naklolunacaklardan muavinin ve muamelât ve müracaat bürolarının nakli - şimdiye kadar nüfus ve İskân işlerinin karışık olarak bunlar tarafından görülmesi hasebile - nüfus işlerinin aksamasına sebeb olacağı Dahiliye vekili ve encümenin bazı azası tarafından beyan olunmuştur.

Bu fikri yerinde bulan Encümenimiz bu hususta bir çare olmak üzere ayni memuriyetlerin Dahiliye vekâleti kadrosuna ilâve edilmesine Maliye vekilinin muvafakatile karar vermiştir.

Muvakkat ikinci maddede iskân tahsisatının sehven bir milyon beş yüz bin lira yazılmış olduğu Vekiller tarafından söylenmesine binaen bu miktar bir milyon olarak tashih olunmuştur.

İkinci lâyihayı teşkil eden maddeler üzerinde esasa dokunur değişiklikler yapılmamıştır.

Yüksek Başkanlığa sunur.

Da. ve S. ve İ. M. E. M.

Muhtelit encümen reisi		M. M.
Tekirdağ		Çanakkale
C. Uybadın		*Ş. Yaşın*
Kâtib	Aza	Aza
Mardin	Erzurum	Bursa
Edib Ergin	*Dr. A. F. Tuzer*	*F. Güvendiren*
Aza	Aza	Aza
Çorum	Tokad	Urfa
İ. Kemal Alpsar	*Dr. Galib Pekel*	*Behçet Ünay*
Aza	Aza	Aza
Çoruh	*S. Turgay*	Konya
Atıf Tüzün		*D. O. Ş. Uludağ*
Aza	Aza	Aza
Sivas	Erzurum	Kütahya
Hüsamettin Akalın	*Zeki Soydemir*	*Dr. Ş. A. Ediz*
Aza	Aza	Aza
Ordu	Mardin	Zonguldak
Dr. Z. Yaltırım	*Dr. R. Levent*	*R. Vardar*
Aza	Aza	Aza
Erzurum	Sivas	Antalya
N. Elgün	*Vasfi R. Seviğ*	*R. Kaplan*
Aza		
Sivas		
S. Görkey		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Karar No. 5
Esas No. 1/318

14 - XI - 1935

Yüksek Reisliğe

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin tadiline ve iskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunan bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair olub Başvekâletin 7 teşrinisani 1935 tarih ve 6/3305 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet encümenlerinin müşterek mazbatalarile birlikte Encümenimize verilmiş olmakla Sıhhat ve içtimaî muavenet vekili Doktor Refik Saydam bulunduğu halde okundu ve konuşuldu:

Lâyihanın teklifini icab ettiren sebebler hakkında Hükûmetin esbabı mucibesinde ileri sürülen mütaleaları yerinde bulan Encümenimiz, teklifin esasını kabule değer görmekle beraber 2510 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine tallûk eden mevzu ile İskân umum müdürlüğünün teşkiline aid bulunan hükümlerin birbirinden ayrılarak iki lâyiha haline konması hususundaki müşterek encümenin mütalcasını da işin icablarına tamamen uygun bulmuştur.

Encümenimiz bahsi geçen iki lâyihadan 2510 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan lâyihayi müşterek encümenin hazırladığı şekilde olduğu gibi kabul etmiş ve ikinci lâyiha üzerinde aşağıda yazılı değişikliklerin yapılmasını lüzumlu görmüştür:

1 — Muhtelif kanunlarla Dahiliye vekilliğine verilmiş olan vazife ve salâhiyetin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrine taallûk eden birinci maddede ismi geçen kanunların bazı hükümleri diğer bazı kanunlarla tadil edilmiş olduğuna göre bu tadillerle Dahiliye vekilliğine verilmiş olan vazife ve salâhiyetlerin de devri icab edeceğini göz önüne alan Encümenimiz bu maddeye tadilleri kaydini de koymuştur.

2 — İkinci maddenin birinci fıkrasında bazı ibare değişiklikleri yapılmakla beraber bu fıkranın müstakil bir madde olarak tedvini ve ikinci fıkrasında bahsolunan ve kadro tebeddülüne aid olan hükmün; üçüncü maddede yazılı bulunan ve ayni işe aid olan hükümlerle birleştirilerek bir maddede toplanması ve yeni teşkil edilecek olan İskân umum müdürlüğü kadrosunun da kezalik ayrı bir maddede gösterilmesi muvafık bulunarak 2, 5 ve 6 ncı maddeler bu esasa göre yeniden yazılmıştır.

Teklif edilen lâyihada; merkez ve taşra teşkilâtında ve bu meyanda birinci umumî müfettişlik kadrosunda iskân işlerinde istihdam edilen memurların devri derpiş edildiği halde Trakya umumî müfettişliğinde istihdam edilen iskân müşaviri ile muavni hariçte kalmış olduğundan devrolunacak memuriyetler arasına bunlar da konmuştur. Görülecek zarurete binaen İskân umum müdürünün icabında ücretle de tayin edilebilmesini temin için kadroya bir kayid eklenmiştir.

3 — Dördüncü madde bazı değişiklikle üçüncü ve beşinci madde dahi kezalik bazı değişikliklerle 4 ncü madde olarak kabul edilmiştir.

4 — İskân hizmetlerinin ayrılması dolayısile Dahiliye vekâleti teşkilâtı meyanındaki bazı memuriyetler İskân umum müdürlüğü kadrosuna nakledilmiş olmasından Nüfus umum müdürlüğü kadrosunun zafa uğraması ve bu sebeble bu kısım vezaife aid teşkilâtın ihtiyaca kâfi gelemeyeceği ve işlerin sekteye uğramak ihtimali bulunduğu mülâhazalarile Muhtelit encümence Nüfus umum müdürlüğü kadrosuna yeniden ilâvesine lüzum gösterilen memuriyetler Encümenimizce de kabul olunmuştur .

5 — İskân umum müdürlüğünün umumî muvazene dahilinde ayrı bir bütçe ile idare olunacağı 2 nci maddede tasrih edilmiş olduğuna göre bu idarede vazife görecek olan muhasebe teşkilâtının benzerleri gibi Maliye vekilliğine bağlı olması icab edeceğinden muhasebe müdürlüğü kadrosunun Maliye vekilliği teşkilât kadrosuna eklenmesi daha uygun görülmüş ve bu cihet 7 nci madde ile ifade edilmiştir.

6 — Müşterek encümence hazırlanan 6 ncı madde 8 nci madde olarak olduğu gibi kabul edilmiştir.

7 — Dahiliye vekilliği 1935 malî yılı bütçesinin bazı tertiblerinden indirilecek mebaliğ ile 2466 ve 2643 sayılı kanunlar mucibince toplanacak olan paralar karşılık tutulmak suretile iskân umum müdürlüğünün 1935 malî yılı bütçesinin vücude getirilmesine dair olan hükümler bir araya toplanarak muvakkat bir madde halinde yazılmış ve bu maddeye 1935 malî yılı umumî muvanene kanununun 17 ve 24 ncü maddeleri hükümlerine tevfikan muhacir iskânı işlerine ayrılabilib sarfedilemeyen paraların umum müdürlük bütçesinin 504 ncü faslına ayrıca ilâve edilerek sarfolunacağına dair bir fıkra eklenmiştir.

Yeniden hazırlanan kanun lâyihası Umumî heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	R. V.	Kâ.
Burdur	Isparta	İstanbul
M. Şeref Özkan	*Mükerrem Ünsal*	*Fakihe Öymen*
Balıkesir	Çorum	Diyarbekir
E. Adakan	*Eyub Sabri*	*Rüştü Bekit*
Edirne	Elâziz	Gümüşane
F. Kaltakkıran	*T. Berk*	*D. Sakarya*
İzmir	İzmir	Kastamonu
H. Çakır	*K. İnanç*	*T. Çoşkun*
Konya	Mardin	Sıvas
Naim Onat	*R. Erten*	*Remzi Çiner*
Yozgad	Gazi Anteb	Muş
S. İçöz	*Ali Hikmet Ayerdem*	*Ş. Ataman*
Ordu	Siird	Muş
H. Yalman	*M. Mayakon*	*Ş. Çiloğlu*

DAHİLİYE VE SIHHAT VE İÇTİMAÎ MUAVENET ENCÜMENLERİNDEN MÜREKKEB MUHTELİT ENCÜMEN TEKLİFİ

2510 sayılı iskân kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası [*]

MADDE 1 — 2510 sayılı iskân kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiyede Türk kültürüne bağlılık dolayısile nüfus oturuş ve yayılışının bu kanuna uygun olarak İcra Vekilleri Heyetince yapılacak bir programa göre düzeltilmesi Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerine verilmiştir.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerince müştereken yapılıb İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak haritaya göre Türkiye, iskân bakımından üç nevi mıntakaya ayrılır:

1 numaralı mıntakalar : Türk kültür ve nüfusunun tekâsufü istenilen yerlerdir.

2 numaralı mıntakalar : Türk kültürüne temessülü istenilen nüfusun nakil ve iskânına ayrılan yerlerdir.

3 numaralı mıntakalar : yer, sıhhat, iktısad, kültür, siyaset, askerlik ve inzibat sebeblerile boşaltılması istenilen ve iskân ve ikamet yasak edilen yerlerdir.

Yukarıda yazılan iskân mıntakalarının tasdikli haritasında; zamanla ortaya çıkacak ihtiyaca göre değişiklikler yapılması alâkadar vekâletlerce gösterilecek lüzum üzerine İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılır.

MADDE 3 — Mezkûr kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiyede yerleşmek maksadile dışarıdan münferiden gelmek isteyen Türk soyundan meskûn veya göçebe ferdler Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Dahiliye vekilliğinin emrile ve müçtemian gelmek isteyen Türk soyundan meskûn veya göçebe ferdler ve aşiretler ve Türk kültürüne bağlı meskûn kimseler işbu kanunun hükümlerine göre Dahiliye vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin emirlerile kabul olunurlar. Bunlara muhacir denir.

Kimlerin ve hangi memleketler halkının Türk kültürüne bağlı sayılacağı İcra Vekilleri Heyeti kararile tesbit olunur.

Türkiyede yerleşmek maksadile olmayıb bir zaruret ilcasile muvakkat oturmak üzere sığınanlara mülteci denir. 4 ncü maddede yazılı sebebler bulunmayan mülteciler Türkiyede yerleşmek isteyenler ve bunu yazı ile bulundukları yerin en büyük idare âmirine bildirirlerse haklarında Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince muhacir muamelesi yapılır.

Öbür mülteciler için Dahiliye vekilliğince haklarında vatandaşlık kanunu ahkâmı tatbik olunur.

Muhacirlerin alınma yolları Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince, mültecilerin ise Dahiliye vekilliğince yapılacak talimatnamelerle tesbit olunur.

MADDE 4 — Mezkûr kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiye içinde toprağı dar veya azmaklık, bataklık, ormanlık, dağlık ve taşlık olan yerlerde bulunan ve geçim vasıtasından mahrum olan köyleri, gerek meskûn ve gerek göçebe bulunsun 3 numaralı mıntakalar halkını yaşayış ve sıhhat şartları elverişli olan yerlere nakletmeye, evleri dağınık köyleri daha uygun merkezlerde toplamağa, huğları, obaları ve komları köyler içine kaldırmağa ve yenilerinin yapılmasını yasak etmeye alâkadar vekilliklerin teklifi ve mütaleası üzerine Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği salâhiyetlidir.

MADDE 5 — Mezkûr kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Türkiye tabiiyetinde bulunan gezginci Çingenelerin ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin toplu olmamak üzere kasabalara ve serpiştirme suretile Türk kültürlü köylere dağıtıp yerleştirilmeleri ve casuslukları sezi-

[*] *Bütçe encümeni tarafından aynen kabul edilmiştir.*

lenlerin sınır boylarından uzaklaştırılmaları Dahiliye vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince yapılır. Ecnebi tebaası Çingenelerin ve Türk kültürüne bağlı olmayan göçebelerin millî sınırlar dışına çıkarılmasına Dahiliye vekilliği salâhiyetlidir.

MADDE 6 — Mezkûr kanunun 10 ncu maddesinin (C) ve (Ç) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

C - Bu kanunun neşrinden önce aşiretlere reislik, beylik, ağalık, şeyhlik yapmış olanların veya yapmak isteyenlerin ve sınırlar boyunda oturmasında emniyet ve asayiş bakımından mahzur bulunanların, aileleri ile birlikte, münasib yerlere naklolunmaları Dahiliye vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğince yapılır.

Ç - Türk tabiiyetli ve Türk kültürlü göçebe aşiretler ve ferdlerini sıhhat ve yaşama şartları elverişli yerlere nakledib yerleştirmeye Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliği; Türk tebaasından olub ta Türk kültürüne bağlı bulunmayan aşiretler ve ferdlerinin dağnık olarak 2 numaralı mıntakalara nakil ve yerleştirmeye Dahiliye vekilliğinin teklifi ile Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliği; Türk tebaası olmayan ve Türk kültürüne bağlı bulunmayan göçebe ve aşiretler ferdlerinin icaba göre Türkiye hududları dışarısına çıkarmağa Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine malûmat vermek şartile Dahiliye vekilliği salâhiyetlidir.

MADDE 7 — Mezkûr kanunun II nci maddesinin B fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

B - Türk kültürüne bağlı olmayanlar veya Türk kültürüne bağlı olupta Türkçeden başka dil konuşanlar hakkında harsî, askerî, siyasî, içtimaî ve inzibatî sebeblerle İcra Vekilleri Heyeti kararile Dahiliye vekili lüzumlu görülen tedbirleri alır. Toptan olmamak şartile başka yerlere nakil ve vatandaşlıktan ıskat etmekte bu tedbirler içindedir.

Bunlardan başka yere naklolunması lâzımgelenleri Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği nakil ve dağınık olarak münasib yerlere iskân eder.

MADDE 8 — Mezkûr kanunun 13 ncü maddesinin 1 ve 2 numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1 - Aşağıda yazılanlar Dahiliye vekilliğinin mütaleası alınmak şartile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinin münasib göreceği yerlerde iskân edilirler:

A - Dışardan gelen muhacir ve mülteciler,

B - Bu mıntakadaki aşiretler,

C - 1 ve 3 numaralı mıntakalardan naklolunanlar,

Ç - 1 ve 3 numaralı mıntakalar halkından olub bu mıntakalarda askerliğini bitirmiş olanlardan evlenerek kalmak isteyenler,

D - 1 numaralı mıntakalarda Türk ırkından olmayanlardan bu mıntakaya gelib yerleşmek isteyenler.

2 - Aşağıda yazılanlar, alâkadar vekilliklerin teklifi ve Dahiliye vekilliğinin mütaleası üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile, Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğince nakil ve iskân edilebilirler:

A - Topraksız veya az topraklı çiftçiler,

B - Heyelân ve seylâb ve âfete uğrayan kimseler,

C - Verimsiz veya azmaklık ve bataklık veya tehlikeli veya askerlikçe yasak topraklardaki insanlar,

Ç - Harsî, siyasî, idarî, içtimaî, iktısadî, askerî sebeblerle nakline lüzum görülenler.

MADDE 9 — 2510 sayılı kanunun 15 nci maddesinin 5 ve 6 ncı fıkralarında, 24 ncü maddenin son fıkrasında, 25 nci maddede, 29 ncu maddenin (A) fıkrasında, 39 ncu maddenin 2 numaralı bendinde, 41 nci maddede, 42 nci maddede, 43 ncü maddede ve 45 nci maddede yazılı «Dahiliye vekilliği» ve «Dahiliye vekili» sözleri «Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliği» ve «Sıhhat ve içtimaî muavenet vekili» suretinde tadil edilmiştir.

MADDE 10 — Bu kanunun hükümleri neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 11 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

DAHİLİYE VE SİHHAT VE İÇTİMAÎ MUAVENET ENCÜMENLERİNDEN MÜREKKEB MUHTELİT ENCÜMENİN TEKLİFİ

İskân işlerinin Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunur bir İskân umum müdürlüğü teşkiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 2510 sayılı iskân ve 2502 sayılı Kars, Bayazıd, Erzurum, Çoruh vilâyetlerinin bazı parçalarında muhacir ve sığmtıların yerleştirilmesi ve yerli çiftçilerin topraklandırılması ve 1771 sayılı mübadele ve teffiz işlerinin katî tasfiyesi ve intacı ve 1331 sayılı mübadil, gayrimübadil, muhacir ve saire kanunlarına tevfikan teffiz veya adiyen tahsis olunan gayrimenkul emvalin tapuya rabtı ve 716 sayılı borçlanma ve 488 sayılı mübadeleye tâbi ahaliye verilecek emvali gayrimenkule kanunları ve bu kanunlarm zeyilleri ile Dahiliye vekâletine verilmiş olan vazife ve salâhiyetler bu kanun ile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrolunmuştur.

MADDE 2 — Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devredilen bu vazife ve salâhiyetleri görmek için vekâlete bağlı olmak ve muvazenei umumiye dahilinde ayrı bir bütçe ile idare olunmak üzere İskân umum müdürlüğü teşkil edilmiştir. Bağlı (1) numaralı cetvelde gösterildiği veçhile Nüfus umum müdürlüğünün 1 nci iskân şubesi ile vilâyetlerdeki iskân kadroları bu umum müdürlüğe bağlanmış ve bağlı (2) numaralı cetvelde gösterilen memuriyetler umum müdürlük merkez teşkilâtına ilâve edilmiştir.

MADDE 3 — Dahiliye vekilliği merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 2577 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde bulunan ve iskân işlerile alâkadar olan ve işbu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde maaş ve adları gösterilen merkezdeki memuriyetlerle mezkûr kanuna bağlı (2) numaralı cetvelde yazılı vilâyet memuriyetleri bu kanunun meriyet tarihinden itibaren maaş ve tahsisatlarile birlikte İskân umum müdürlüğü kadrosuna nakledilmişlerdir.

Nüfus umum müdürlüğü kadrosuna da ilişik (3) numaralı cetveldeki memurlar ilâve edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

İskân işlerinin Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrine ve ayrı bir bütçe ile idare olunmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 2510 sayılı iskân; 2502 sayılı Kars vilâyeti ile Bayazıd, Erzurum ve Çoruh vilâyetlerinin bazı parçalarında muhacir ve sığmtılarm yerleştirilmesi ve yerli çiftcilerin topraklandırılması; 1771 sayılı mübadele ve teffiz işlerinin katî tasfiyesi ve intacı; 1331 sayılı mübadil, gayrimübadil, muhacir ve saireye kanunlarma tevfikan teffiz veya adiyen tahsis olunan gayrimenkul emvalin tapuya raptı; 716 sayılı borçlanma ve 488 sayılı mübadeleye tâbi ahaliye verilecek emvali gayrimenkule hakkındaki kanunlar ve bu kanunlarm zeyil ve tadilleri ile Dahiliye vekilliğine verilmiş olan vazife ve salâhiyetler Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrolunmuştur.

MADDE 2 — Birinci madde ile Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devredilen vazifeleri görmek için vekâlete bağlı olmak ve umumî muvazene dahilinde ayrı bir bütçe ile idare olunmak üzere İskân umum müdürlüğü teşkil edilmiştir.

MADDE 3 — Muhacir ve mültecilere aid olub Dahiliye vekilliğinde bulunan umum muamele ve muhabere dosyaları bu kanunun meriyeti tarihinde olduğu gibi Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğine devrolunur.

MADDE 4 — İskân umum müdürlüğüne naklolunan ve bu güne kadar iskân işlerinde kullanılan umum memur ve müstahdemlerin dosyalarile muhacir ve mültecilere aid umum muamele ve muhabere dosyaları bu kanunun meriyetinde Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine olduğu gibi aynen devrolunur.

MADDE 5 — Göçmenlerin yerleştirme ve besleme ve tedavi işlerinde acele tedariki iktiza eden malzemenin satın alınmasında arttırma, eksiltme ve ihale kanunu hükümleri cari olmaz. Bu malzemenin enva ve ne yolda tedarik edileceği Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bir talimatname ile tayin olunur.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 4 — Muhacirlerin yerleştirme ve besleme ve tedavi işlerinde acele tedariki iktıza eden malzemenin satın alınmasında 2490 sayılı artırma ve eksiltme ve ihale kanunu hükümleri cari olmaz. Bu malzemenin nevileri ve ne yolda tedarik edileceği Sıhhat ve İçtimaî muavenet vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararile tayin ve tesbit olunur.

MADDE 5 — İskân umum müdürlüğü memurları kadrosu bu kanuna bağlı (A) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 6 — Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerini değiştiren 2577 sayılı kanuna bağlı (1) ve (2) numaralı cetveller ile Trakya umumî müfettişliği teşkilâtı maaş, ücret ve masrafları hakkındaki 2393 sayılı kanuna bağlı (1) numaralı cetvelden derece, aded ve maaşları bu kanuna bağlı (B) işaretli cetveldeki memuriyetler bu cetvelden çıkarılarak beşinci maddede gösterilen umum müdürlük kadrosuna nakledilmekle beraber bunlarm sicil dosyaları da Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğine devrolunur.

MADDE 7 — 2577 sayılı kanunun ikinci maddesine bağlı cetvele derece, aded ve maaşları bu kanuna bağlı (C) işaretli cetvelde yazılı memuriyetler ve Maliye vekâleti teşkilât kadrosuna da İskân umum müdürlüğünde istihdam edilmek üzere bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilen memuriyetler eklenmiştir.

MADDE 8 — Mübadele, imar ve iskân vekâletinin lâğvi ile vezaifinin Dahiliye vekâletine devri hakkındaki 11 kânunuevvel 1340 tarih ve 529 sayılı kanun ile Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadiline aid olan 2577 sayılı kanunun bu kanun hükümlerine muhalif kısımları mülgadır.

MUVAKKAT MADDE — 1935 malî yılı Dahiliye vekâleti bütçesinin 312 nci memurlar maaşı faslından 44 748 ve 316 ncı muvakkat tazminat faslından 2 082 lira ki, ceman 46 830 lira indi-

rilerek buna 2466 ve 2643 numaralı kanunlar mucibince toplanacak paralardan 1 002 400 liranın ilâvesile hâsıl olan 1 049 230 lira karşılık tutularak tanzim edilen İskân umum müdürlüğü 1935 malî yılı bütçesi bu kanuna bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

1935 malî yılı umumî muvazene kanununun 17 ve 24 ncü maddeleri hükümlerine tevfikan muhacir iskânı işlerine ayrılabilib sarfedilemeyen paralar da Umum müdürlük bütçesinin 504 ncü faslına ayrıca ilâve edilerek sarfolunur.

Yukarıda yazılı 1 002 400 lira 1935 malî yılı varidat bütçesinde açılan fevkalâde varidat tertibine başkaca irad kaydolunur.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Karşılığı 2466 numaralı kanunlara tevfikan elde edilen paralarla temin olunmak üzere İskân umum müdürlüğü 1935 malî yılı bütçesinin 502 nci maaş faslına 7 119 lira, 503 ncü muvakkat tazminat faslına 889 lira ve 504 ncü masraf faslına 1 000 000 lira yeniden tahsisat konulmuştur.

MADDE 6 — Mübadele, İmar ve iskân vekâletinin lâğvi ile vezaifinin Dahiliye vekâletine devri hakkındaki 529 numaralı kanun ile Dahiliye vekâleti merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 2577 numaralı kanunun bu kanun hükümlerine muhalif kısımları mülgadır.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümleri neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 10 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Muhtelit encümenin teklifine bağlı
3 sayılı cetvel

Dahiliye vekilliği Nüfus umum müdürlüğü kadrosuna ilâve olunacak kadro

Aded		D.	Maaşı
1	Müdür muavini	6	70
1	Muamelât şefi	10	35
2	Dosya memuru	12	25
2	Evrak »	12	25
1	Müracaat »	12	25

Bütçe encümeninin teklifine bağlı [A] cetveli

İskân umum müdürlüğü kadrosu

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
	Merkez		
3	Umum müdür [1]	1	100
6	» » muavini	1	70
	Büro : 1 - İskân		
10	Şef	1	35
11	Memur	1	30
12	»	2	25
14	»	1	20
12	Daktilo	1	25
	Büro : 2 - Eski işler		
10	Şef	1	35
12	Memur	1	25
14	»	2	20
14	Daktilo	1	20
	Büro : 3 - Muamelât		
10	Şef	1	35
	A : Evrak		
12	Memur	2	25
14	»	1	20
14	Daktilo	1	20
17	Tevzi memuru	1	14
	B : Dosya		
12	Dosya memuru	2	25
13	Tasfiye heyeti kâtibi	1	22
	Vilâyetler [2]		
7	Birinci sınıf iskân müdürü	2	55
8	İkinci » » »	3	45
9	Üçüncü » » »	5	40
10	Birinci sınıf iskân memuru	4	35
11	İkinci » » »	7	30
12	Üçüncü » » »	9	25

[1] *Maaş ve emsali hâsılını geçmemek üzere ücret verilebilir.*

[2] *Bu memurlar lüzum görülen yerlerde kullanılmak üzere merkezce tayin olunurlar.*

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
10	Birinci sınıf iskân fen memuru	2	35
11	İkinci » » »	3	30
12	Üçüncü » » »	5	25
13	Birinci sınıf iskân kâtibi	4	22
14	İkinci » » »	6	20
15	Üçüncü » » »	10	17,5
6	Birinci umumî müfettişlik iskân müşaviri	1	70
7	Birinci umumî müfettişlik iskân müşavir muavini	1	55
6	İkinci umumî müfettişlik iskân müşaviri	1	70
7	İkinci umumî müfettişlik iskân müşavir muavini	1	55

Bütçe encümeninin teklifine bağlı [B] cetveli

2577 sayılı kanunun 2 nci maddesine bağlı [1] *numaralı cetvelden çıkarılacak olanlar*

Birinci şube : İskân

6	Muavin ve birinci şube müdürü	1	70

Büro : 1 - İskân

10	Şef	1	35
11	Memur	1	30
12	»	2	25
14	»	1	20
12	Daktilo	1	25

Büro : 2 - Eski işler

10	Şef	1	35
12	Memur	1	25
14	»	2	20
14	Daktilo	1	20

Büro : 3 - Muamelât

10	Şef	1	35
	A : Evrak		
12	Memur	2	25
14	»	1	20
14	Daktilo	1	20
17	Tevzi memuru	1	14
	B : Dosya		
12	Dosya memuru	2	25
14	Dosya kâtibi	1	20

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
	Müstakil memurlar		
12	Müracaat memuru	1	25
13	Tasfiye heyeti kâtibi	1	22
	2577 sayılı kanunun 3 ncü maddesine bağlı [2] numaralı cetvelden çıkarılacak olanlar		
7	Birinci sınıf iskân müdürü	2	55
8	İkinci » » »	3	45
9	Üçüncü » » »	5	40
10	Birinci sınıf iskân memuru	4	35
11	İkinci » » »	7	30
12	Üçüncü » » »	9	25
10	Birinci sınıf iskân fen memuru	2	35
11	İkinci » » »	3	30
12	Üçüncü » » »	5	25
13	Birinci sınıf iskân kâtibi	4	22
14	İkinci » » »	6	20
15	Üçüncü » » »	10	17,5
6	Birinci umumî müfettişlik iskân müşaviri	1	70
7	Birinci umum müfettişlik iskân müşaviri muavini	1	55
	2393 sayılı kanuna bağlı [1] numaralı cetvelden çıkarılacak olanlar		
6	İskân müşaviri	1	70
7	» » Muavini	1	55

Bütçe encümeninin teklifine bağlı [C] cetveli

Birinci şube

6	Müdür muavini	1	70
10	Muamelât şefi	1	35
12	Dosya memuru	2	25
12	Evrak »	2	25
12	Müracaat »	1	25

Bütçe encümeninin teklifine bağlı [D] cetveli

Derece	Memuriyetin nevi	Aded	Maaş
7	Muhasebe müdürü	1	55
10	» mümeyyizi	1	35
11	» »	1	30
12	Tetkik memuru	2	25
14	Kâtib	3	20

Bütçe encümeninin teklifine bağlı [E] cetveli

İskân umum müdürlüğü 1935 malî yılı bütçesi

F.	Muhassasatın nevi	Lira
502	**Memurlar maaşı**	**47 148**
503	**Muvakkat tazminat**	**2 082**
504	**İskân masarifi umumiyesi** (Umum müdürlük merkezinin idare masraflarile muhacirlerin sevk, ibate, iaşe, tenvir, teshin ve tedavi masrafları, hariçten getirilecek muhacirlerin celb masrafları, arazi ve emlâk ve tohumluk ve alâtı ziraiye ve hayvanlarının mübayaa bedeli ve mevaddı ibtidaiye ve nakdî sermaye ve muhacirler için yapılacak köy ve evlerin inşa ve tamir ve arazi bedeli ve alelûmum iskân işlerinde kullanılacak memurlarla daimî ve muvakkat olarak memleket dahil ve haricine gönderilecek memurların harcırahları. İstihdamlarına lüzum görülüb kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilecek bilûmum memur ve müstahdem ücretleri ve bilâhare iade edilmek üzere hususî hayır kurumları tarafından muhacirlere acele olarak yapılan ve yapılacak olan umum masrafların geri verilmesi, diğer bilûmum masraflar)	1 000 000
	YEKÛN	**1 049 230**